PATVIRTINTA
Rokiškio lopšelio-darželio „Pumpurėlis“
direktoriaus 2022 m. lapkričio 24 d.
įsakymu Nr. V-146

ROKIŠKIO LOPŠELIO-DARŽELIO „PUMPURĖLIS“

SOCIALINIO EMOCINIO UGDYMO PROGRAMA

„DRAUGYSTĖS ABC“

Parengė:
Direktorės pavaduotoja ugdymui Raminta Mažeikienė
Socialinė pedagogė Daiva Keliačienė
Ikimokyklinio ugdymo mokytoja Jolanta Butėnienė
Ikimokyklinio ugdymo mokytoja Vaiva Dagė
Ikimokyklinio ugdymo mokytoja Rasa Šimėnienė
Ikimokyklinio ugdymo mokytoja Ramunė Sukauskienė
kimokyklinio ugdymo mokytoja Lina Kalvelienė

TURINYS

1. Bendrosios nuostatos..... 3–4
2. Socialinio emocinio ugdymo problema/situacijos analizė..... 4–5
3. Socialinio emocinio ugdymo principai..... 5–6
4. Socialinės emocinės kompetencijos..... 6–7
5. Socialinio emocinio ugdymo tikslas, uždaviniai, laukiami rezultatai..... 7–8
6. Socialinio emocinio ugdymo programos turinys ir ugdymo metodai.....8
7. Socialinio emocinio ugdymo priemonės.....9–46
   7.1. Ugdymo priemonės vaikams.....12–33
   7.2. Ugdomieji žaidimai vaikas 34–40
   7.3. Veiklos visai šeimai.....41–46
8. Patarimai ir metodinės rekomendacijos.....47–52
9. Literatūros sąrašas.....53–58
10. Priedai.....59–63

1. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. **Visas Mokyklos pavadinimas:**
   Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis“
2. **Sutrumpintas Mokyklos pavadinimas:**
   lopšelis-darželis „Pumpurėlis“
3. **Įsteigimo data:**
   1976-03-01.
4. **Veiklos pradžios data:**
   1976-03-01
5. **Teisinė forma ir priklausomybė:**
   savivaldybės biudžetinė įstaiga
6. **Mokyklos grupė:**
   neformaliojo švietimo mokykla
7. **Mokyklos tipas:**
   lopšelis-darželis
8. **Buveinės adresas:**
   Jaunystės g.14, LT-42142 Rokiškis,
   el. paštas: pumpurelisrokiskis@gmail.com
   el. svetainės adresas: https://www.rokiskiopumpurelis.lt
9. **Steigėjai:**
   Rokiškio rajono Savivaldybė, identifikavimo kodas 188662549
   Adresas: Respublikos g. 94-303
   LT-42136 Rokiškis
10. **Mokymo kalba:**
    lietuvių kalba
11. **Mokymo forma:**
    dieninė
12. **Pagrindinė veiklos ir kitos veiklos sritis**:
    švietimas, pagrindinė veiklos rūšis – ikimokyklinis ugdymas (kodas 80.10.10.),
    kita veiklos rūšis – priešmokyklinis ugdymas
13. **Darbo trukmė:**
    9 grupės – 10,5 val., 1 grupė (būdinti) – 12,00 val.

Lopšelis-darželis „Pumpurėlis“ veikia nuo 1976 metų. Ilgus metus darželis nebuvo kapitališkai remontuojamas, vykdomas tik kosmetinis remontas.

2006 metais buvo apšiltintos pirmojo ir antrojo korpuso šoninės sienos, 2007 metais buvo keičiami langai, vandentiekio komunikacijos, 2017-2021 metais vykdytas ilgalaikis projektas „Rokiškio lopšelio-darželio „Pumpurėlis“ pastato vidaus patalpų ir ugdymo aplinkos modernizavimas“. Modernizuotos 4 lopšelio-darželio grupės. Sukurta moderni, šiuolaikiška, vaikų tobulėjimą skatinanti aplinka. Grupės aprūpintos moderniomis technologinėmis priemonėmis padedančiomis kokybiškai ir inovatyviai organizuoti ugdymo procesą. 2022 metais atnaujinti ir suremontuoti specialiosios pedagogės, logopedės, socialinės pedagogės kabinetai ir meninio ugdymo salė.

2017 metais buvo pradėtos vykdyti metinės lauko žaidimų aikštelių kontrolės. Remiantis kontrolės pateiktais vertinimais netinkama naudoti lauko žaidimo aikštelių įranga buvo pradėta keisti nauja, atitinkančia standartus įranga. Lauko žaidimų erdvės atnaujinamos naudojant savivaldybės skirtas lėšas ir įstaigos sutaupytas lėšas.

VAIKAI

Lopšelyje-darželyje ,,Pumpurėlis“ veikia 10 grupių, iš jų: 2 ankstyvojo ugdymo grupės, 6 ikimokyklinio ugdymo grupės ir 2 priešmokyklinio ugdymo grupės.
Lopšelyje-darželyje sudarytos sąlygos specialiųjų poreikių vaikų ugdymui. Įstaigoje yra budinti grupė.

MOKYTOJAI

Lopšelyje-darželyje dirba 21 ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo mokytojos, 3 logopedės, specialiojo ugdymo pedagogė, judesio korekcijos specialistas, socialinė pedagogė, 3 meninio ugdymo mokytojai - muzikos ir dailės. Visi mokytojai turi pedagoginį išsilavinimą, virš 20 procentų mokytojų turi metodininko kvalifikacinę kategoriją.

TĖVAI

Ikimokykliniame amžiuje tėvų ir vaikų santykiai yra labai artimi. Ankstyvojo amžiaus grupių vaikų tėvai labiausiai nerimauja dėl fiziologinių poreikių tenkinimo ir globos ugdymo įstaigoje. Vaikams augant tėvų požiūris ir lūkesčiai kinta. Ikimokyklinio ir ypač priešmokyklinio amžiaus vaikų tėvai ima domėtis ne tik vaiko pasiekimais, bet ir emocine vaiko savijauta bendraamžių kolektyve. Tėvams svarbu kaip vaikas bendrauja su bendraamžiais, ar turi draugų, ar moka užjausti ir paguosti. Šie užduodami tėvų klausimai parodo, kaip svarbu ugdyti vaikų jautrumą aplinkai, gebėjimą pažinti savo ir kitų jausmus, o sudėtingas situacijas naudoti kaip galimybę mokyti vaikus svarbių elgesio strategijų ir problemų sprendimo galimybių.

Norint pasiekti gerų rezultatų šiose srityse būtina parengti socialinio emocinio ugdymo programą ir socialinį emocinį ugdymą darželyje organizuoti kaip procesą į jį įtraukiant tėvus ir bendruomenę.

2. SOCIALINIO EMOCINIO UGDYMO PROBLEMA/SITUACIJOS ANALIZĖ

Socialinių emocinių kompetencijų ugdymo svarba ikimokykliniame ugdyme ir kituose švietimo lygmenyse yra reglamentuojama Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme, Geros mokyklos koncepcijoje ir kituose su švietimu susijusiuose teisės aktuose. Nacionalinėje švietimo strategijoje 2013-2022 m. numatomi individualių socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymo stiprinimo ir socialinių problemų sprendimo, pasitelkiant švietimą, veiksmai.

Lietuvos švietimo įstatyme pabrėžiama bendrųjų (taip pat socialinių emocinių) kompetencijų lavinimo svarba. 2017 m. rugsėjo 1 d. įsigaliojusiomis švietimo įstatymo pataisomis visos šalies mokyklos įpareigojamos rūpintis vaikų apsauga nuo smurto, kurti saugią ugdymo aplinką, vykdyti ilgalaikę smurto ir žalingų įpročių prevenciją, bei rūpintis vaikų socialinių emocinių kompetencijų ugdymu švietimo įstaigose.

2015 m. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro įsakymu patvirtintoje ,,Geros mokyklos koncepcijoje“ nustatyti šiuolaikinės Lietuvos mokyklos raidos orientyrai ir svarbiausi pageidaujami mokyklos bruožai, siekiant paskatinti mokyklų bendruomenių kūrybiškumą ir ilgalaikes mokyklų tobulinimo iniciatyvas. Socialinis emocinis ugdymas atspindi visas svarbiausias ,,Geros mokyklos koncepcijos“ nuostatas ir padeda kurti jos įgyvendinimo sąlygas.

Emocinė gerovė yra svarbi ir neatsiejama vaiko gerovės dalis. Neužtikrinta emocinė gerovė gali lemti vaikų patiriamą fizinį ir emocinį smurtą, bei labai paveikti jų galimybes gyventi visavertį ir laimingą gyvenimą. Kadangi tyrimai patvirtina, kad tinkamus socialinius ir emocinius įgūdžius turintys žmonės daug geriau susidoroja su kasdienio gyvenimo problemomis.

Pastebima, kad daugėja ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikų, turinčių dėmesio koncentracijos, elgesio ir emocinių sutrikimų. Visuomenėje egzistuoja dažnai nepagrįstas ir vienpusis požiūris, kad vaikai „išaugs“ savo bėdas, jos trumpalaikės ir nevertos atidesnio susidomėjimo. Ikimokyklinio amžiaus vaikų kognityvinė, socialinė, emocinė raida iš tiesų yra nepaprastai sparti ir dinamiška, todėl konkretus vaiko vystymosi pokytis gali ir sukelti, ir sušvelninti nepageidaujamos jo elgsenos apraiškas. Visgi pastaraisiais dešimtmečiais psichologai, pedagogai ir psichiatrai atkreipė dėmesį į tai, kad ir vėlesniame amžiuje išlieka nemaža dalis vaikystėje išryškėjusių elgesio ir emocinių problemų, kurios daro neigiamą įtaką asmenybės savijautai ir adaptacijai. Kita vertus, labai svarbu laiku atpažinti, įvertinti ir bandyti įveikti vaiko ir jo šeimos gyvenimą trikdančias elgesio ir emocines problemas. Ankstyvojoje vaikystėje ydingas vaiko reagavimas į aplinką tik formuojasi, yra atviras stebėjimui ir lengviau koreguojamas. Kuo socialinės ir emocinės kompetencijos yra labiau išvystytos, tuo mažiau vaikui iškyla socialinių ir emocinių problemų, todėl vaiko socialinė aplinka turi skatinti šį raidos procesą jau nuo pirmųjų gyvenimo metų.

Kadangi pirmąsias socialines patirtis vaikai įgyja darželyje, bendraamžių grupėje, ypatingas dėmesys turi būti skirtas būtent šiai socializacijos aplinkai. Socialinio emocinio ugdymo rezultatas – gyvenime svarbūs įgūdžiai – tai grandis, susiejanti akademines žinias su sėkme mokykloje, šeimoje, bendruomenėje, darbo vietoje.

Todėl socialinis emocinis ugdymas darželyje – ytin svarbi ikimokyklinukų ugdymo dalis, apimanti ne vien ugdymo turinį, bet ir visų darželio grupių gyvenimą: jų mikroklimatą, ugdymo proceso organizavimą, grupių bendruomenės narių santykius. Socialinis emocinis ugdymas yra sudedamoji pasaulio pažinimo dalyko dalis. Mokytis pažinti savo jausmus ne ką mažiau svarbu nei lavinti skaitymo ar skaičiavimo įgūdžius.

3. SOCIALINIO EMOCINIO UGDYMO PRINCIPAI

Socialinio emocinio ugdymo turinys sudarytas remiantis šiais principais:

Diferencijavimo ir individualizavimo principas

Atsižvelgiama į kiekvieno vaiko individualius poreikius, galimybes, pasiekimus, turimą patirtį, individualias asmenines savybes.

Humaniškumo principas

Vaikas yra vertybė. Jis ugdomas būti savarankišku, garbingu, gebančiu pasirinkti ai atsakyti už savo pasirinkimą. Ugdymas remiamas dorine kultūra, pagarba pripažintoms vertybėms.

Nuoseklumo principas

Programos užsiėmimai organizuojami vadovaujantis vaiko psichosocialinės raidos ypatumais, ugdant gebėjimus nuosekliai, žingsnis po žingsnio.

Integralumo principas

Visas programos ugdymo turinys garantuoja harmoningą vaiko asmenybės formavimąsi, visuminį aplinkos ir savęs suvokimą bei pažinimą. Siekiant vientiso fizinės, emocinės, socialinės ir pažinimo sričių plėtojimo, vadovaujantis visuminiu požiūriu į vaiką.

Aktyvumo principas

Vykdant socialinį emocinį ugdymą naudojami aktyvūs mokymosi metodai.

Kryptingumo principas

Socialinis emocinis ugdymas vykdomas kryptingai, integruojant jį į bendrąjį ikimokyklinio ugdymo procesą.

Sąveikos principas

Ugdymas grindžiamas visų šio proceso dalyvių – vaiko, tėvų, pedagogų ir kitų asmenų, dalyvaujančių vaiko gyvenime, sąveika.

4. SOCIALINĖS EMOCINĖS KOMPETENCIJOS

Socialinės emocinės kompetencijos glaudžiai susijusios su vaiko amžiumi ir vaiko išsivystymo lygiu. Šių kompetencijų vystymuisi ankstyvajame amžiuje didžiulę įtaką turi vaiko šeimos kultūra. Socialinių ir emocinių kompetencijų sąrašas ilgėja vaikams augant. Vaikams pradėjus lankyti ikimokyklinio ugdymo įstaigą, vėliau – priešmokyklinio ugdymo grupę, dar vėliau – mokyklą, žmonių, su kuriais reikia bendrauti, daugėja. Grupėje reikia išmokti priimti kitus, sutarti, laikytis susitarimų, dalytis, palaukti savo eilės ir dar daug kitų dalykų. Tai, ką tėvai dažniausiai daro intuityviai, pedagogai turi galimybę taikyti moksliškai patvirtintus įrankius.

Ypač svarbiomis laikomos dvi asmens gebėjimų grupės: pažinimo ir socialiniai emociniai gebėjimai.

Socialiniai emocinoai gebėjimai skirstomi į penkias esmines kompetencijų grupes. Tai: **savimonė, savitvarda, socialinis sąmoningumas, atsakingas sprendimų priėmimas ir tarpusavio santykiai.**

Socialinis emocinis ugdymas yra procesas, kuris apima žinių, nuostatų ir įsitikinimų, susijusių su penkiomis pagrindinėmis kompetencijomis, formavimą ir ugdymą.

Savimonė - gebėjimas atpažinti savo jausmus, mintis ir suprasti, kaip visa tai veikia elgesį. Ši kompetencija apima stiprybių ir silpnybių įvertinimą, gebėjimą išsikelti realius tikslus, pasitikėjimą savimi ir optimizmą.

Savitvarda - gebėjimas reguliuoti savo emocijas, mintis ir elgesį skirtingose situacijose. Tai apima įgūdžius ir strategijas, kurios padeda valdyti stresą, kontroliuoti impulsus, motyvuoti save, siekti asmeninių ir akademinių tikslų.

Socialinis sąmoningumas - gebėjimas į situaciją pažvelgti iš kito žmogaus perspektyvos ir užjausti kitus. Socialinė atsakomybė apima socialinių bei etinių normų supratimą, gebėjimą ieškoti šeimos, mokyklos ir bendruomenės ištekių.

Tarpusavio santykiai - gebėjimas sukurti ir išlaikyti tinkamus santykius. Santykių kūrimo ir palaikymo įgūdžiai apima žinias, kaip reikia aiškiai bendrauti, klausyti, bendradarbiauti, atsispirti neigiamai įtakai, spręsti konfliktus ir prašyti pagalbos.

Atsakingas sprendimų priėmimas - gebėjimas priimti sprendimus priklausomai nuo mokyklos ar gyvenimo lūkesčių, etinių standartų, saugumo ir socialinių normų ir realaus pasekmių įvertinimo. Priimant tokius sprendimus, atsižvelgiama į savo paties ir aplinkinių gerovę.

Šie penki kompetencijų rinkiniai yra tarpusavyje susiję ir dažniausiai veikia kartu. Ugdymo procese sėkmei didžiulė įtaką turi **pedagogų socialinės emocinės kompetencijos.** Jau pats pedagogo elgesys vaikų kolektyve yra emocinės kompetencijos arba trūkumo pavyzdys.

Pačios geriausios socialinio emocinio ugdymo programos vaikams gali būti neefektyvios vien todėl, kad mokytojo asmenybė, elgesys ir asmeninės vertybės kontrastuoja su programos nuostatomis. Jei kalbėdamas apie empatiją, jis pats jos nejaučia, jei mokydamas vaikus pagarbos, jiems savo elgesiu jos nerodo. Šilti santykiai su mokytoju vaikams tampa modeliu, padedančiu užmegzti naujus pozityvius santykius su suaugusiais ir vaikais. Ypač svarbus yra mokytojo darbas su rizikos grupės vaikais, atkeliaujančiais iš šeimų, gyvenančių sunkiomis aplinkybėmis. Kartais ryšys su bent vienu rūpestingu suaugusiuoju darželyje gali tapti reikšmingu apsauginiu veiksniu, kuris padeda vaikui išbristi iš labai sudėtingų gyvenimo situacijų, neįgyti didelių elgesio ir emocinių sunkumų.

Mokytojo bruožai lemiantys mokytojo socialines emocines kompetencijas:

Patinka ugdyti vaikus – daug džiaugsmo ir pasitenkinimo savo darbu teikianti profesinės karjeros sritis, nors drauge tai taip pat daug pastangų reikalaujanti bei sekinanti veikla. **Nulemia pokyčius** – leidžia vaikams pasijusti grupėje ypatingais ir saugiais. Taip daro teigiamą įtaką savo ugdytinių elgsiui – skatinant suvokti kitų emocijas ir jas gerbti.

Skleidžia pozityvią energiją – stengiasi nuolatos būti gerai nusiteikę ir pozityvią energija perduoda ugdytiniams.

Geba megzti ir palaikyti asmeninius ryšius – pažįsta savo ugdytinius, žino, kuo jie domisi.

Neturi išankstinio nusistatymo – gerbia kitus, emociškai kitus supranta.

Kelia sau reikalavimus – pats mokytojas elgiasi taip, kaip moko ir reikalauja iš vaikų.

5. SOCIALINIO EMOCINIO UGDYMO TIKSLAS, UŽDAVINIAI, LAUKIAMI REZULTATAI

Tikslas - padėti vaikams įgyti ir sėkmingai naudoti socialinius emocinius gebėjimus, siekiant užtikrinti sėkmę mokykloje ir gyvenime, puoselėti darnius tarpusavio santykius bendruomenėse ir stiprinti atsakingą elgesį visuomenėje.

Uždaviniai:

1. Plėtoti ugdytinių savimonės ir savitvardos įgūdžius:
- mokyti suvokti ir valdyti savo emocijas ir elgesį;
- skatinti pažinti save ir kitus.

2. Mokyti kurti ir palaikyti santykius remiantis socialiniu sąmoningumu ir tarpasmeninio bendravimo gebėjimais:
- atpažinti kitų jausmus ir ketinimus;
- atpažinti individualius ir grupinius panašumus ir skirtumus;
- panaudoti socialinius gebėjimus bei įgūdžius veiksmingam bendravimui;
- parodyti sugebėjimą konstruktyviai valdyti ir spręsti tarpasmeninius konfliktus.

3. Ugdyti sprendimų priėmimo gebėjimus:
- atsakingą elgesį asmeninėse situacijose;
- atsakingą elgesį įstaigos bendruomenės situacijose.

Laukiami rezultatai:

- Vaikai susipažins su bazinėmis emocijomis, plėtos emocinį žodyną, išmoks praktinių nusiraminimo būdų.
- Ugdytinių tėvai stebės vaikų gebėjimą tinkamai reikšti emocijas ir skatins tai daryti namuose, rodydami tinkamus emocijų raiškos pavydžius.
- Vaikai mokysis priimti tinkamus sprendimus konfliktinėse situacijose Ugdant mokytojų socialines emocines kompetencijas lavės jų emocinis intelektas.
- Stiprės bendruomenės partnerystė, vyraus palanki emocinė ir ugdymosi aplinka.

6. SOCIALINIO EMOCINIO UGDYMO PROGRAMOS TURINYS IR UGDYMO METODAI

Ugdymo turinys:

Socialinės emocinės programos ugdymo turinį sudaro tai, ką siūlome vaikui ir ką siūlo vaikas, kad jis būtų ugdomas ir ugdytųsi numatytas programoje vertybes, gebėjimus, įgytų būtiną gyvenimo patirtį. Šioje programoje turinys formuojamas remiantis vaikų žaidybine veikla ir sudarytas pagal socialinių emocinių kompetencijų stytis:

- savimonės;
- savitvardos;
- socialinio sąmoningumo;
- tarpusavio santykių formavimo;
- atsakingų sprendimų priėmimo.

Ugdymo metodai:

Ugdomajame procese kiekvienas pedagogas siekia, kad jo tinkamai parinkti ugdymo metodai padėtų ugdytiniams veiksmingiau dalyvauti veikloje, keltų ugdymosi motyvaciją, neleistų nuobodžiauti. Darželio pedagogų kūrybiškai taikomi ir tarpusavyje derinami metodai: muzikinės veiklos, imitaciniai žaidimai, vaidyba, interaktyvūs žaidimai, inovatyvūs ugdymo metodai netradicinėse aplinkose, inovatyvūs metodai,vaikas – veiklos iniciatorius, pokalbis-diskusija, praktinis metodas. Šiuolaikinis pedagogas gali rinktis tinkamus ugdymo metodus, bet ir atsižvelgti į ugdytinių poreikius bei galimybes. Vaikams ypatingą reikšmę turi žaidimai. Žaisdami vaikai patenkina savo poreikius – būti savarankiškais, sužinoti bei pažinti, judėti, bendrauti bei susirasti draugų. Žaidimas yra tarsi vaiko kalba, nes žaisdami vaikai gali daug ką pasakyti, išreikšti savo nuomonė. Taigi pamatinis šios programos metodas yra žaidimas, o tai apjungia žodinius, vaizdinius, praktinius, bei kūrybinius metodus.

7. SOCIALINIO EMOCINIO UGDYMO PRIEMONĖS

UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS

Priemonės pavadinimas	EMOCIJŲ KOPĖTĖLĖS
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Vaiva Dagė, vyresniosios ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis“
Pagaminimo data	2020 m. kovo mėn,
Tikslas	Išmoks atpažinti emocijas ir jas kontroliuoti.
Uždaviniai	Susipažins su skirtingomis emocijomis. Išmoks atpažinti ir įvardinti emocijas. Mokinsis reguliuoti ir kontroliuoti savo emocijas.
Skirta (vaikų amžius)	3-5 metų amžiaus vaikams
Priemonės aprašymas ir sudėtis	Priemonė pagaminta iš medinių pagaliukų, sudėliotų kopėtėlių principu. Atspausdinti ir užlaminuoti penki nuotaikų veidukai. Jie priklijuoti ant kopėtėlių pakopų. Ant medinių segtukų užklijuoti vaikų vardai.
Naudojimo taisyklės, variantai	Vaikas segtuką su savo vardu prisega ant to emocijų veiduko, kuris jam labiausiai tinka pagal tos dienos nuotaiką. Diskutuoja, aptaria, kodėl jis taip jaučiasi.
Numatomas rezultatas	Susipažins su skirtingomis emocijomis. Išmoks atpažinti ir įvardinti emocijas. Išmoks reguliuoti ir kontroliuoti savo emocijas.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	Idėjos autorė - psichologė Eglė Gudelienė

UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS

Priemonės pavadinimas	PIRŠTUOTOS NUOTAIKOS
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Vaiva Dagė, vyresniosios ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis“
Pagaminimo data	2020 m. spalio mėn.
Tikslas	Ugdys gebėjimą atpažinti skirtingas emocijas, pagal jas atitinkančią spalvą.
Uždaviniai	Susipažins su emocijas atitinkančiomis spalvomis. Žaisdami mokysis atskirti emocijas. Mokysis bendrauti ir išreikšti savo emocijas.
Skirta (vaikų amžius)	3-5 metų amžiaus vaikams
Priemonės aprašymas ir sudėtis	Priemonę sudaro guminės pirštinės (mėlynos, žalios, geltonos, rausvos, juodos spalvos). Ant kiekvienos priklijuota ar nupiešta skirtingų elementų, kurie padeda atpažinti nuotaiką.
Naudojimo taisyklės, variantai	Priemonė naudojama vaidybiniams žaidimams. Vaikai išmoksta atpažinti emocijas. Aptaria kiekvienos emocijos spalvas. Diskutuoja, kodėl būtent ta spalva pasirinkta tai emocijai.
Numatomas rezultatas	Susipažins su emocijas atitinkančiomis spalvomis. Žaisdami išmoks atskirti emocijas. Išmoks draugiškai bendrauti ir išreikšti savo emocijas.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	*https://www.facebook.com/groups/idebankbarnehage*

UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS

Priemonės pavadinimas	NUOTAIKŲ DĖLIONĖ
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Vaiva Dagė, vyresniosios ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis“
Pagaminimo data	2020 m. rugsėjo mėn.
Tikslas	Susipažins su emocijomis *linksmas, liūdnas, piktas, nustebęs.*
Uždaviniai	Žaidimo forma mokysis atpažinti veido emocijų išraiškas, jas įvardinti. Lavins smulkiąją motoriką. Mokysis pažinti spalvas.
Skirta (vaikų amžius)	3-5 metų amžiaus vaikams
Priemonės aprašymas ir sudėtis	Spalvoti (mėlyni, žali, geltoni, raudoni, oranžiniai) laminuoti nuotaikų veidukai, perkirpti per pusę.
Naudojimo taisyklės, variantai	Vaikas pasirenka norimą spalvą. Dėlioja paveikslėlį - veiduką iš dviejų dalių. Įvardija sudėlioto veiduko emociją. Bando pavaizduoti veido išraiška įvardintą emociją.
Numatomas rezultatas	Žaisdami vaikai išmoks atskirti veido emocijų išraiškas, gebės jas įvardyti. Lavins smulkiąją motoriką. Išmoks pažinti spalvas.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	*https://www.pinterest.com/pin/794111346783040710/*

UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS

Priemonės pavadinimas	EMOCIJŲ DĖŽUTĖS
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Austra Marmokienė, vyresniosios ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis“
Pagaminimo data	2020 m. lapkričio mėn.
Tikslas	Mokysis išreikšti, atpažinti ir įvardinti savo bei draugų jausmus ir emocijas.
Uždaviniai	Atpažins ir įvardins savo jausmus bei emocijas. Geriau supras savo ir kitų jausmus ir emocijas žaidžiant.
Skirta (vaikų amžius)	3-6 amžiaus vaikams
Priemonės aprašymas ir sudėtis	Priemonę sudaro 11 degtukų dėžučių. Ant dėžutės viršaus priklijuotas veidukas su emocija. Dėžutės viduje taip pat priklijuotas veidukas su tokia pat emocija.
Naudojimo taisyklės, variantai	Vaikas išardo dėžutes. Sumaišęs dėžutes, ugdytinis suranda atitinkamą emocijų veiduką (emocijų veidukas turi būti vienodas dėžutės viršuje ir viduje).
Numatomas rezultatas	Ugdytiniai išmoks skirti emocijų veidukus. Įvardins emociją.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	*https://www.pinterest.com/pin/516858494708536253/*

UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS

Priemonės pavadinimas	ANTISTRESINĖ DĖŽUTĖ
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Austra Marmokienė, vyresniosios ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis“
Pagaminimo data	2020 m. lapkričio mėn.
Tikslas	Išmoks smagių pykčio, streso valdymo būdų.
Uždaviniai	Pažins emocijas, tinkamai įvardins jausmus. Padės sau nusiraminti, atsipalaiduoti. Pasakos apie savo jausmų ir emocijų pokyčius.
Skirta (vaikų amžius)	3-6 metų amžiaus vaikams
Priemonės aprašymas ir sudėtis	Antistresinę dėžutę sudaro *antistresiniai kamuoliukai, žvynelinė lenta, žvaigždutė, emocijų kamuoliukai, krakmolo balionėliai, šypsenų kamuoliukai, nusiraminimo (pykčio) kilimėlis* .
Naudojimo taisyklės, variantai	Rankoje laiko ir maigo antistresinius kamuoliukus. Ištrypia pyktį, neigiamas emocijas ant ,,Pykčio paleidimo kilimėlio“. Piešia, kuria emocijas ant žvynelinės medžiagos.
Numatomas rezultatas	Streso nuraminimo daiktai vaikui suteiks jutiminę stimuliaciją, ramybę, sumažins stresą, padės nurimti, išmokys pykčio valdymo būdų, pakels nuotaiką.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	*https://www.delfi.lt/mokslas/technologijos/ne-tik-suktukai-gali-malsinti-stresa-5-antistresiniai-zaislai.d?id=74795290*

UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS

Priemonės pavadinimas	EMOCIJŲ TEPTUKAI
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Austra Marmokienė, vyresniosios ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis“
Pagaminimo data	2020 m. gegužės mėn.
Tikslas	Išmoks išreikšti savo emocijas.
Uždaviniai	Atpažins ir įvardins savo emocijas. Pieš, išreikš savo emocijas popieriaus lape.
Skirta (vaikų amžius)	3-6 metų amžiaus vaikams.
Priemonės aprašymas ir sudėtis	Iš kartono pagaminti emocijų veidukai, priklijuoti prie atitinkamo storio teptukų.
Naudojimo taisyklės, variantai	Išreiškia savo jausmus, emocijas tapydami popierius lape. Panaudoja įvairaus storio teptukus.
Numatomas rezultatas	Vaikai išreikš savo emocijas meninėje veikloje. Išmoks ne tik valdyti bet ir pasidžiaugti, susidraugauti su savo jausmais, emocijomis.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	*https://www.pinterest.com/pin/472103973438565642/*

UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS

Priemonės pavadinimas	EMOCIUKŲ DĖLIONĖ
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Austra Marmokienė vyresniosios ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis“
Pagaminimo data	2020 m. gruodžio mėn.
Tikslas	Mokysis pažinti savo jausmus, emocijas.
Uždaviniai	Reikš savo jausmus, emocijas. Išsakys savo jausmus, susijusius su kiekviena emocija.
Skirta (vaikų amžius)	3-6 metų amžiaus vaikams.
Priemonės aprašymas ir sudėtis	Ant popieriaus atšviesti 24 emocijų veidukai. Jie priklijuoti prie kartono, sukarpyti į dvi dalis įvairiomis formomis.
Naudojimo taisyklės, variantai	Sumaišo emocijų veidukų dalis. Suranda ir sudėlioja atitinkamą emociją. Randa *linksmą, liūdną, piktą, išsigandusią ir kt*. emocijas. Emocijų veidukus apibūdina.
Numatomas rezultatas	Vaikai ras emocijų porą, ją sudėlios. Atpažins, įvardins emocijas.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	*https://www.pinterest.com/pin/706572629020595992/*

UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS

Priemonės pavadinimas	JAUSMŲ TERMOMETRAS
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Austra Marmokienė, vyresniosios ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis“
Pagaminimo data	2020 m. birželio mėn.
Tikslas	Atpažins skirtingas emocijas ir jas įvardins.
Uždaviniai	Susipažins su jausmų, emocijų termometru. Termometre išmoks pažymėti savo jausmus, emocijas ir jas apibūdins.
Skirta (vaikų amžius)	3-6 metų amžiaus vaikams.
Priemonės aprašymas ir sudėtis	Termometras pagamintas iš kartono, laminuotas. Priklijuotos emocijos ir žymeklis.
Naudojimo taisyklės, variantai	Vaikas įvardina savo emociją, jausmą pažymi termometre. Pavadina, apibūdina savo emocijas, jausmus.
Numatomas rezultatas	Padės vaikams atpažinti ir pažymėti termometre užplūstančias emocijas.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	*https://www.pinterest.com/pin/886653050512697 1/?nic_v2=1a5XuZymc*

UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS

Priemonės pavadinimas	AKMENUKŲ PASAULYJE
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Austra Marmokienė vyresniosios ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis“
Pagaminimo data	2020 m. rugsėjo mėn.
Tikslas	Atpažins ir įvardins savo ir draugų emocijas.
Uždaviniai	Mokysis nusakyti savo jausmą. Pasakos, kodėl taip jaučiasi. Ugdysis supratimą, kad nuotaikos gali būti įvairios.
Skirta (vaikų amžius)	3-6 amžiaus vaikams.
Priemonės aprašymas ir sudėtis	Priemonė pagaminta iš gamtoje rastų akmenukų. Ant akmenukų nupieštos įvairios emocijos. Pasiūtas lininis maišelis, sudėti akmenukai su emocijoms. Ant maišelio pritvirtintas žmogaus siluetas. .
Naudojimo taisyklės, variantai	Vaikai dėlioja emocijų akmenukus ant žmogaus silueto. Įvardina savo ir kitų emocijas. Kuria pasakas, pasakojimus apie emocijas.
Numatomas rezultatas	Vaikai, žaisdami su akmenukais, išmoks nusakyti savo emocijas ir jausmus. Kurs pasakojimus, geriau pažins savo ir draugų emocijas, mokysis jas išreikšti, valdyti.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	*https://www.pinterest.com/pin/607986637083435 75/*

UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS

Priemonės pavadinimas	SPALVOTI EMOCIUKAI
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Austra Marmokienė vyresniosios ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis“
Pagaminimo data	2021 m. sausio mėn.
Tikslas	Ugdysis gebėjimą atpažinti skirtingus jausmus, emocijas ir jas įvardinti.
Uždaviniai	Atpažins ir įvardins savo jausmus. Atpažins skirtingas emocijas, jausmus, jas įvardins ir mokysis valdyti.
Skirta (vaikų amžius)	3-6 amžiaus vaikams
Priemonės aprašymas ir sudėtis	Priemonė pagaminta iš spalvotos medžiagos. Iškirpti dvigubi žmogeliukų siluetai. Jie suklijuoti. Ant emocijų žmogeliukų siluetų, priklijuotos akytės, veidukai, atitinkantys emocijas. Pagaminti 6 emocijų žmogeliukai.
Naudojimo taisyklės, variantai	Vaikai žaidžia su emocijų žmogeliukais. Kuria pasakojimus, nutikimus. Suvaidina situacijas su emocijų žmogeliukais.
Numatomas rezultatas	Geriau pažins, įvardins savo ir draugų jausmus, emocijas.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	*https://www.pinterest.com/pin/281543711224935/*

UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS

Priemonės pavadinimas	PYKČIO DĖŽUTĖ
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Jolanta Butėnienė vyresniosios ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis“
Pagaminimo data	2020 m. vasario mėn.
Tikslas	Išmoks pažinti ir valdyti emocijas.
Uždaviniai	Išmoks atpažinti ir įvardinti emociją. Mokysis kontroliuoti, išjausti bei paleisti pyktį. Išmoks nusiraminti.
Skirta (vaikų amžius)	2-6 metų amžiaus vaikams.
Priemonės aprašymas ir sudėtis	Priemonė – veltinio dėžutė, papuošta „Spalvų monstriuko“ atvaizdu. Dėžutėje – gniaužomi, tampomi, minkomi „emociukai“, įvairių tekstūrų ir faktūrų medžiagos, popierius plėšymui. Sudėtos skleidžiančios garsus, įvairiai judančios priemonės. Dėžutės turinys papildomas ir keičiamas.
Naudojimo taisyklės, variantai	Vaikas pats pasiima dėžutę ar pasiūlo mokytoja. Žaidžia, kol nusiramina. Bando įvardinti, kaip jautėsi ar jaučiasi. Gali kurti situacijas, pasakojimus.
Numatomas rezultatas	Susipažins su skirtingomis emocijomis. Išmoks atpažinti, įvardinti, paleisti pyktį. Išmoks nusiraminti. Ugdysis pasitikėjimą. Ugdysis gebėjimą susidoroti su nemaloniais jausmais.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	Idėjos autorė - psichologė Eglė Gudelienė.

UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS

Priemonės pavadinimas	SPALVŲ MONSTRIUKO KAMUOLIUKAI
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Jolanta Butėnienė vyresniosios ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis“
Pagaminimo data	2020 m. sausio mėn.
Tikslas	Susipažins su pagrindiniais jausmais *džiaugsmu, liūdesiu, pykčiu, baime, ramybe.* Išmoks sieti jausmus su spalva.
Uždaviniai	Išmoks atpažinti ir įvardinti jausmus. Išmoks paprašyti pagalbos. Išmoks pastebėti kaip keičiasi emocijos.
Skirta (vaikų amžius)	2-6 metų amžiaus vaikams.
Priemonės aprašymas ir sudėtis	Penkių spalvų veltinio kamuoliukai- *geltonas, mėlynas, raudonas, juodas, žalias*. Viso 100 vienetų. Vienas spalvotas maišelis, į kurį sudėti kamuoliukai. Penki skirtingų pagrindinių spalvų kibirėliai. Lėlė – Spalvų monstriukas.
Naudojimo taisyklės, variantai	Mokytojas (gali ir vaikas) kuria pasakojimą apie Monstriuko kelionę ir jos metu patirtus jausmus. Vaikai papasakoja apie savo jausmus. Visiems pasisakius, nusprendžiama, kur kokio jausmo indas. Monstriukas iš maišelio paberia savo jausmus. Vaikai sudėlioja kamuoliukus į atitinkamos spalvos indus.
Numatomas rezultatas	Išmoks ne tik suprasti, įvardinti bet ir atpažinti jausmą iš balso, kūno pozų.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	Anna Llenas „*Spalvų monstriukas“* *www.pinterest.com*

UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS

Priemonės pavadinimas	EMOCIUKAI
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Ramunė Sukauskienė vyresniosios ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis“
Pagaminimo data	2020 m. spalio mėn.
Tikslas	Mokysis atpažinti emocijas
Uždaviniai	Susipažins su skirtingomis emocijomis. Įvardins, ką daro susidūrus su tam tikra emocija. Susipažins su emocijų spalvomis.
Skirta (vaikų amžius)	3-5 metų amžiaus vaikams
Priemonės aprašymas ir sudėtis	Priemonę „Emociukai“ sudaro skirtingų spalvų ir įvairias emocijas perteikiantys šeši laminuoti nuotaikų veidukai.
Naudojimo taisyklės, variantai	Priemonė skirta individualiam ir grupiniam naudojimui. Ugdytiniai pagal emocijas sudėlioja veidukus nuo linksmiausio iki pikčiausio. Mokosi pavadinti emocijas - *linksmas, nustebęs, laimingas, abejingas, liūdnas, piktas.* Pasako emociją atitinkančią spalvą. Pasirinkę emociją, vaikai pasakoja, kada paskutinį kartą jie taip jautėsi. Galima pasirinktą frazę pasakyti skirtinga intonacija.
Numatomas rezultatas	Vaikai išmoks pavadinti kylančius jausmus, emocijas. Susipažins su emocijas atitinkančiomis spalvomis. Išmoks kalbėti apie savo jausmus. Gebės reikšti jausmus skirtingomis intonacijomis.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	*https://buratinas.mir.lt/wp-content/uploads/2020/04/Psichолog%C4%97s-parengtos-u%C5%BEduotys.-Emocijos.pdf*

UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS

Priemonės pavadinimas	PYKČIO IŠTRYPIMO KILIMĖLIS
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Ramunė Sukauskienė, vyresniosios ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis“
Pagaminimo data	2020 m. rugsėjo mėn.
Tikslas	Mokysis valdyti neigiamas emocijas.
Uždaviniai	Mokysis atpažinti savo emocijas. Išreikš jas tinkamai, nežalojant šalia esančių.
Skirta (vaikų amžius)	3-5 metų amžiaus vaikams
Priemonės aprašymas ir sudėtis	Kilimėlis pagamintas iš putų polietileno. Matmenys 130x50x0,8
Naudojimo taisyklės, variantai	Priemonė skirta mokytis valdyti neigiamas emocijas, pavyzdžiui, pyktį ar įniršį. Kai sukyla emocijos, vaikas atsikrato neigiamos energijos, trypdamas kojomis ar šokinėdamas aukštyn - žemyn.
Numatomas rezultatas	Vaikai išmoks atpažinti emocijas. Užėjus impulsyviam pykčiui, jį apmalšins ant kilimėlio.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	*https://www.ve.lt/naujienos/laisvalaikis/patarimai/pykcio-kilimelis-618911/* *https://www.gruzdziudarzelis.lt/geras-emocijas-kaupiu/* *https://www.tavovaikas.lt/lt/vystymasis-ir-raida/g-64191-psichologe-ka-mamos-ir-teciai-turetu-zinoti-apie-vaiko-pykcio-protrukius*

UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS

Priemonės pavadinimas	LINKSMAS - LIŪDNAS
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Daiva Keliačienė, vyresniosios ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis“ Rasa Šimėnienė, vyresniosios ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis“
Pagaminimo data	2020 m. spalio mėn.
Tikslas	Pažins emocijas ir mokysis pozityvių konfliktų sprendimo būdų.
Uždaviniai	Aiškinsis svarbiausias socialumo temas - *pagalba, empatija, mandagumas, dalinimasis, bendradarbiavimas, taisyklių laikymasis, pagarba ir įsitraukimas.*
Skirta (vaikų amžius)	4-5 metų amžiaus vaikams
Priemonės aprašymas ir sudėtis	 Priemonę sudaro kortelės, pagamintos iš popieriaus, kuriose pavaizduoti tinkami ir netinkami elgesio moduliai. Taip pat atitinkamų emocijų veidukai, kurie padeda juos identifikuoti - *džiaugsmas, liūdesys*. Dėžutėje yra 17 kortelių (21x15 cm) ir 13 emocijų veidukų, priklijuotų ant segtukų. Priemonė nuolat pildoma.
Naudojimo taisyklės, variantai	Susipažįsta su elgesio modulių paveikslėliais. Įvertina ir apibūdina kortelėse pavaizduotas situacijas. Įvardina emocijas ir numato neigiamo elgesio pasekmes bei elgesio koregavimo būdus. Pasidalina savo patirtimi. Įvertina situacijas ir prie kortelės prisega atitinkamą emocijos veiduką.
Numatomas rezultatas	Žaidimas *Linksmas - liūdnas* padės pažinti ir įvertinti tinkamą ir netinkamą elgesį, jo sukeltas emocijas skirtingose situacijose, mokys problemų sprendimo įgūdžių, pasitelkiant emocijų įvairovę.

UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS

Priemonės pavadinimas	„ŠYPSNIUKAS“
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Daiva Keliačienė, vyresniosios ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis“
Pagaminimo data	2020 m. rugsėjo mėn.
Tikslas	Skatinti pozityvios savivertės jausmą. Gerinti grupės bendruomenės tarpusavio santykius.
Uždaviniai	Mokysis išreikšti teigiamas emocijas, suteiks drąsos kalbėti viešai, ugdysis empatiškumą.
Skirta (vaikų amžius)	4-5 metų amžiaus vaikams
Priemonės aprašymas ir sudėtis	Priemonė pasiūta iš malonios faktūros audinio, aplikuotas teigiamą emociją transliuojantis veidukas.
Naudojimo taisyklės, variantai	Užsiėmimų metu vaikai perduoda vieni kitiems pozityvią emociją. Papasakoja kada jautė vienokią ar kitokią emociją, su kokiu jausmu susijusi ši emocija, kas ją išprovokavo. Diskutuoja kaip nedera elgtis su draugais ir suaugusiaisiais, kaip patinka ar nepatinka jaustis pačiam.
Numatomas rezultatas	Priemonė skatins pozityvios savivertės jausmą. Gerins grupės bendruomenės tarpusavio santykius.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	

UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS

Priemonės pavadinimas	MŪSŲ JAUSMAI IR EMOCIJOS
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Daiva Keliačienė, vyresniosios ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis“ Rasa Šimėnienė, vyresniosios ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis“
Pagaminimo data	2021 m. sausio mėn.
Tikslas	Mokysis kontroliuoti emocijas ir jausmus sudėtingose bendravimo situacijose. Gebės verbalizuoti savo būsenas ir jausmus.
Uždaviniai	Susipažins ir įvardins įvairius jausmus. Nagrinės tinkamo ir netinkamo elgesio pavyzdžius. Aptars sukauptą patirtį. Ieškos tinkamų išeičių. Įgys problemų sprendimo įgūdžių.
Skirta (vaikų amžius)	4-6 metų amžiaus vaikams.
Priemonės aprašymas ir sudėtis	Priemonę sudaro 22 laminuotos kortelės, atspindinčios įvairias emocijas ir jausmus ir 12 kortelių su elgesio situacijų aprašymais. 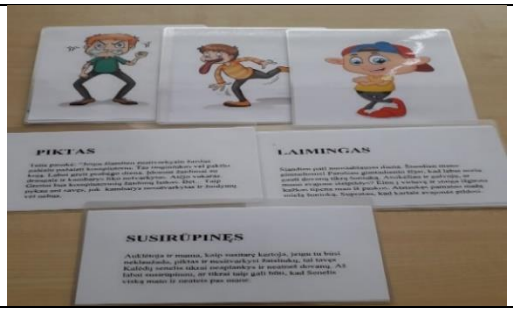
Naudojimo taisyklės, variantai	Vaikai supažįsta su emocijomis ir bando žodžiais jas nusakyti . Mokosi pažinti jausmus ir būsenas, kurios išplaukia iš pamatinių emocijų. Atpažįsta emocijas ir išsako savo patirtus jausmus įvairiose situacijose. Pasakoja kokius jausmus patiria esant vienokiai ar kitokiai situacijai. Diskutuoja apie priimtiną elgesį bendraujant su draugais ir suaugusiaisiais. Bando atspėti emocijas iš veido išraiškos ir balso tono. Sako tą pačią frazę *liūdnai, linksmai, piktai, išdidžiai, nedrąsiai* – o kiti vaikai spėja, ką tuo metu jaučia kalbėtojas.
Numatomas rezultatas	Priemonė skatins pozityvios savivertės jausmą; Gerins grupės bendruomenės tarpusavio santykius.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	Paveikslėliams naudota *https://www.pinterest.com/*

UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS

Priemonės pavadinimas	GIRGŽDUKAI
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Daiva Keliačienė, vyresniosios ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis“ Rasa Šimėnienė, vyresniosios ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis“
Pagaminimo data	2020 m. spalio mėn.
Tikslas	Išmoks savarankiškai nurimti, bei reguliuoti savo emocijas.
Uždaviniai	Lavins sensorinius pojūčius. Išgaus sau tinkančią emociją, susikoncentruos, atsipalaiduos, galės būti *čia ir dabar*.
Skirta (vaikų amžius)	4-6 metų amžiaus vaikams.
Priemonės aprašymas ir sudėtis	Priemonė pagaminta iš baliono, kuris pripildytas krakmolo. Ant išgautos formos išpieštas veidukas.
Naudojimo taisyklės, variantai	Gniaužo Girgždukus. Išgauna sau tinkančią emociją, su jais kalbasi, bendrauja.
Numatomas rezultatas	Žaisdamas nusiramins, patirs teigiamas emocijas.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	-

UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS

Priemonės pavadinimas	ŽMOGELIUKAS- EMOCIUKAS
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Lina Kalvelienė, ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis“
Pagaminimo data	2020 m. lapkričio mėn.
Tikslas	Sudėlioti emocijas pagal pateiktus paveikslėlius.
Uždaviniai	Susipažins su emocijomis. Sudėlios jas pagal pateiktus pavyzdžius. Įvardins ką reiškia emocijos. Gebės pavaizduoti pateiktas emocijas.
Skirta (vaikų amžius)	3 metų amžiaus vaikams
Priemonės aprašymas ir sudėtis	Priemonę sudaro kortelės, pagamintos iš popieriaus, kuriose pavaizduotos emocijos. Pagrindinė kortelė - žmogaus galva, kurią reiks užpildyti. Taip pat atitinkamų emocijų veidukai, sukarpyti į dėlionę. Dėlionėje yra 10 emocijų veidukų, priklijuotų ant segtukų. Priemonė nuolat pildoma. 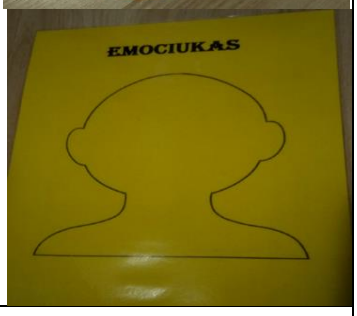
Naudojimo taisyklės, variantai	Susipažįsta su emocijų paveikslėliais. Suvokia kaip sudėlioti paveikslėlius. Apibūdina kortelėje pavaizduotą emociją. Įvardina emocijas artimoje aplinkoje.
Numatomas rezultatas	Vaikai susipažins su emocijomis. Gebės jas atskirti ir sudėlioti dėliones pagal pateiktus pavyzdžius. Pavaizduos ir įvardins ką reiškia atitinkama paveikslėlis.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	*https://www.google.com/search?q=emoji+for+kids*

UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS

Priemonės pavadinimas	EMOCIJŲ LAIKRODIS - KAIP AŠ JAUČIUOSI
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Lina Kalvelienė, ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis“
Pagaminimo data	2021 m. vasario mėn.
Tikslas	Išsiaiškins vaiko emociją atėjus į darželį.
Uždaviniai	Susipažins su emocijomis. Parodys kokia jo emocija šiandien. Įvardins kodėl taip jaučiasi.
Skirta (vaikų amžius)	3 metų amžiaus vaikams
Priemonės aprašymas ir sudėtis	Priemonę sudaro laikrodis, pagamintas iš popieriaus, kuriame pavaizduotos 8 emocijos. Įlaminuotos rodyklės.
Naudojimo taisyklės, variantai	Susipažįsta su emocijų paveikslėliais. Išmoksta kaip sukti rodyklę. Apibūdina pavaizduotą emociją.
Numatomas rezultatas	Vaikai susipažins su emocijomis. Gebės jas parodyti emocijų laikroduke. Įvardins ką reiškia atitinkamas paveikslėlis.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	*https://www.google.com/search?q=emoji+for+kids*

UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS

Priemonės pavadinimas	EMOCIJŲ RINKINUKAS
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Lina Kalvelienė, ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis“
Pagaminimo data	2020 m. rugsėjo mėn.
Tikslas	Supažins su emocijomis, kurias patiria kasdieną.
Uždaviniai	Susipažins su kasdieninėmis emocijomis. Išsiaiškins ką kiekviena emocija reiškia. Įvardins situacijas kada su šiomis emocijomis susiduria.
Skirta (vaikų amžius)	2-7 metų amžiaus vaikams
Priemonės aprašymas ir sudėtis	Priemonė padaryta „Storyjumper“ programa. Naudojami žaismingi emocijų paveikslėliai su skirtingomis emocijomis - *linksmas, liūdnas, piktas, žaismingas, susimąstęs, laimingas, besirūpinantis, išsigandęs..*
Naudojimo taisyklės, variantai	Susipažįsta su sąvoka *emocija.* Analizuoja kokios emocijos aplanko. Aptaria dienos emocijas.
Numatomas rezultatas	Vaikai susipažins ir geriau įsimins emocijas, žiūrėdami pateiktus iliustruotus paveikslėlius „Storyjumper“ programoje. Sužinos kokias emocijas jie patiria. Įsimins ir įvardins emocijas, kurias patiria kasdieną.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	*https://www.google.com/search?q=emoji+for+kids&rlz=1C1GCEA_enLT928LT928&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=2ahUKEwieke_cz53tAhVI26QKHfPeAKYQ_AUoAXoECAMQAw&biw=1366&bih=625#imgrc=kbhccvtXQXx24M* *http://www.lkz.lt/*
Priedai	*https://www.storyjumper.com/book/read/87264235/LinaKalv*

UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS

Priemonės pavadinimas	SUKURK EMOCIJĄ
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Virginija Savičienė, vyresniosios ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis“
Pagaminimo data	2021 m. vasario mėn.
Tikslas	Supras, atpažins ir įvardins kokia emocija slepiasi po atitinkama veido išraiška.
Uždaviniai	Turtins, plėsti emocinį žodyną. Modeliuos skirtingas veido išraiškas, emocijas.
Skirta (vaikų amžius)	3-6 metų amžiaus vaikams
Priemonės aprašymas ir sudėtis	Priemonę sudaro medžiaginiai mergaitės ir berniuko portretai su atskiromis modeliuojamomis veido dalimis.
Naudojimo taisyklės, variantai	Dėlioja mergaitės portretą. Pagal veido išraišką nusako emociją, nuotaiką. Dėlioja berniuko portretą. Pagal veido išraišką nusako emociją, nuotaiką. Pagal įvardintą emociją sudėlioja portretą.
Numatomas rezultatas	Atpažins, įvardins jausmą, emociją. Išmoks naujų emocijų pavadinimų.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	*https://buratinas.mir.lt/wp-content/uploads/2020/04/Psichолog%C4%97s-parengtos-u%C5%BEduotys.-Emocijos.pdf*

UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS

Priemonės pavadinimas	EMOCIJŲ KAMUOLIUKAI
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Virginija Savičienė. vyresniosios ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis“
Pagaminimo data	2020 m. lapkričio mėn.
Tikslas	Domėsis jausmais ir emocijomis, plės emocinį žodyną.
Uždaviniai	Atpažins emociją ir ją įvardins apžiūrėdamas kamuoliuką, Pagal įvardintą emociją suras atitinkamą kamuoliuką.
Skirta (vaikų amžius)	3-6 metų amžiaus vaikams
Priemonės aprašymas ir sudėtis	Priemonę sudaro 6 vidutinio dydžio minkšti skirtingų spalvų kamuoliukai su pavaizduotomis skirtingomis emocijomis.
Naudojimo taisyklės, variantai	Išsirenka kamuoliuką ir pasako atitinkamą emociją, jausmą. Įvardina emociją, suranda atitinkamą kamuoliuką.
Numatomas rezultatas	Atpažins ir įvardins emocijas. Išmoks įvairesnių jausmų, emocijų pavadinimų.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	*https://www.tinklinis.eu/kamuoliuku* rinkinys emocijos 6 vnt.

UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS

Priemonės pavadinimas	MERGAITĖS EMOCIJOS
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Virginija Savičienė, vyresniosios ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis“
Pagaminimo data	2021 m. vasario mėn.
Tikslas	Lavins socialines, emocines kompetencijas, empatiją.
Uždaviniai	Atpažins emocijas, pavadins, supras ką jos reiškia. Įsijaus ir supras kito jausmus, emocijas.
Skirta (vaikų amžius)	3 – 6 metų amžiaus vaikams
Priemonės aprašymas ir sudėtis	Priemonę sudaro 12 spalvotų laminuotų emocijų veidukų ant pagaliukų ir 15 spalvotų, laminuotų mergaičių veidukų paveikslėlių su skirtingomis veido išraiškomis.
Naudojimo taisyklės, variantai	Žaidžia vienas arba keli vaikai. Parenka kiekvienam mergaitės paveikslėliui atitinkantį emocijų paveikslėlį. Pavadina emociją. Parenka kiekvienai emocijai atitinkantį mergaitės paveikslėlį.
Numatomas rezultatas	Atpažins, pavadins emocijas, turtins emocinį žodyną, ugdysis empatiją.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	*https://www.delfi.lt/seima/psichologija/psichoterapeute-pataria-kaip-vaika-ismokyti-pazinti-emocijas.d?id=81035571* *http://www.pozityvitevyste.lt/lt/rekomenduojame-paskaityti/112-apie-vaiku-empatija-gebejima-suprasti-kitu-emocijas*

UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS

Priemonės pavadinimas	VEIDRODĖLI, VEIDRODĖLI, KOKIA MANO NUOTAIKĖLĖ ?
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Virginija Savičienė, vyresniosios ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis“
Pagaminimo data	2020 m. gruodžio mėn.
Tikslas	Stebės, atpažins ir kontroliuos savo jausmus ir emocijas.
Uždaviniai	Atkreips dėmesį į savo veido išraišką. Atpažins pozityvias ir negatyvias emocijas. Plės emocinį žodyną.
Skirta (vaikų amžius)	3-6 metų amžiaus vaikams
Priemonės aprašymas ir sudėtis	Priemonę sudaro dėžutė ir 6 maži atsidarantys ir užsidarantys veidrodėliai papuošti emocijų lipdukais.
Naudojimo taisyklės, variantai	Vaikas stebi savo atvaizdą veidrodyje, keičia veido išraiškas. Įvardina savo emociją, nuotaiką, jausmą. Pagal įvardintą emociją mėgdžioja atitinkamą veido išraišką. Stebi savo besikeičiantį veidą.
Numatomas rezultatas	Pagal veido išraišką atpažins ir pavadins emocijas, nuotaikas. Stebės ir kontroliuos savo veido išraišką.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	*https://www.pojuciugama.lt/pagrindinis/158-268-emociju-pazinimo-veidrodelis.html*

ŽAIDIMO VAIKAMS APRAŠAS

Žaidimo pavadinimas	LINKSMOSIOS RANKYTĖS
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Daiva Keliačienė, vyresniosios ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis“ Rasa Šimėnienė, vyresniosios ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis“
Data	2020 m. rugsėjo mėn.
Tikslas	Skatins pozityvius tarpusavio santykius.
Skirta (vaikų amžius)	4-6 metų amžiaus vaikams
Priemonės/žaidimo aprašymas ir sudėtis	Stalai grupėje sustatomi taip, kad vaikai susėstų ratu. Vaikams pasiūloma ant balto popieriaus lapo apibrėžti savo ranką, rankos siluetą iškirpti, užrašyti savo vardą. Ratu sėdintys vaikai savo iškirptą ranką perduoda draugui iš dešinės ir gauna ranką iš draugo sėdinčio kairėje. Visi vaikai piešia linksmą piešinėlį ant kiekvienos iš kaimyno dešinėje gautos rankytės. Vaikai keičiasi rankytėmis, kol rankyčių siluetai apkeliauja pilną ratą ir rankytės suranda savo šeimininkus. Kad vaikai gėriau suprastų užduotį, prieš pradedant žaidimą aptariama kokie piešinukai gali pradžiuginti draugus. Po žaidimo duodama laiko apžiūrėti savo linksmąją rankytę, yra galimybė padiskutuoti, kas kurį piešinuką piešė. Suteikiama galimybė padėkoti vieni kitiems. Diskutuojama apie tai, kaip svarbu padėkoti už gražius ir malonius poelgius.
Reikalingos priemonės	A_4 formato baltas popieriaus lapas, žirklės, spalvoti pieštukai.

ŽAIDIMO VAIKAMS APRAŠAS

Žaidimo pavadinimas	RADAU ŽAIDIMŲ DRAUGĄ
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Daiva Keliačienė, vyresniosios ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis“ Rasa Šimėnienė, vyresniosios ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis“
Data	2020 m. spalio mėn.
Tikslas	Supras kad mėgstamos veiklos ir pomėgiai padeda susidraugauti.
Skirta (vaikų amžius)	4-6 metų amžiaus vaikams
Priemonės/žaidimo aprašymas ir sudėtis	Vaikai susėda ratu. Mokytoja inicijuoja diskusiją apie mėgstamus žaidimus ir pomėgius. Mokytoja 3-4 grupėms (priklausomai nuo vaikų skaičiaus grupėje) erdvėse pakabina paveikslėlius, vaizduojančius įvairius žaidimus žaidžiančius vaikus. Prie kiekvieno paveikslėlio dedami paveikslėlyje pavaizduotą žaidimą atliepiantys žaislai. Vaikams pasiūloma pagalvoti ir apsispręsti kurioje erdvėje jie norėtų žaisti. Kai visi vaikai pasirenka mėgstamą veiklą, susidariusios grupelės tariasi apie žaidimo taisykles ir žaidžia. Pažaidus 15-20 minučių, vėl susėda ant kilimo grupelėmis, kuriomis žaidė. Vaikai skatinami papasakoti apie tai, kaip sekėsi žaisti ir padėkoti vieni kitiems už maloniai praleistą laiką kartu.
Reikalingos priemonės	4 įvairius vaikų žaidimus vaizduojantys paveikslėliai (pvz.: virtuvėlė, lėlės, mašinėlės, konstravimas, statybos didelėmis kaladėmis ir pan,), žaislai.

ŽAIDIMO VAIKAMS APRAŠAS

Žaidimo pavadinimas	AŠ IR MES
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Daiva Keliačienė, vyresniosios ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis“ Rasa Šimėnienė, vyresniosios ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis“
Data	2020 m. spalio mėn.
Tikslas	Suvoks savo unikalumą ir priklausymą grupei.
Skirta (vaikų amžius)	5-6 metų amžiaus vaikams
Priemonės/žaidimo aprašymas ir sudėtis	Didelis plakatas ar kalendorius sukarpomas į tiek dalių, kiek vaikų žais žaidimą. Sukarpytos detalės dėdamos paveikslėliu į apačią, o vaikai išsirenka po vieną detalę. Ant baltosios detalės pusės nupiešia save ir užsirašo vardą. Baigus piešti vaikai susėda į ratą ir tardamiesi bando sudėlioti plakatą ar kalendorių. Baigus darbą vaikams pasiūloma atsargiai apversti po vieną sudėtos dėlionės dalį. Tuomet vaikai pamato, kad jie visi kartu sukūrė dar vieną paveikslą, savo grupės ,,fotografiją“. Su vaikais aptariama kaip smagu veikti drauge. Diskutuojama apie tai, ar būtų pavykę sudėlioti pilną dėlionės vaizdą, jei nors vienas vaikas būtų nepadėjęs savo dėlionės dalies. Vaikai paskatinami padėkoti vieni kitiems už maloniai praleistą laiką kartu.
Reikalingos priemonės	Plakatas, žirklės, spalvoti pieštukai.

ŽAIDIMO VAIKAMS APRAŠAS

Žaidimo pavadinimas	RANKYČIŲ FUTBOLIUKAS
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Daiva Keliačienė, vyresniosios ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis“ Rasa Šimėnienė, vyresniosios ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis“
Data	2020 m. spalio mėn.
Tikslas	Kurs smagią ir draugišką grupės atmosferą
Skirta (vaikų amžius)	5-6 metų amžiaus vaikams
Priemonės/žaidimo aprašymas ir sudėtis	Visi žaidimo dalyviai sustoja ratu ir plačiai išskečia kojas – tai futbolo vartai. Žaidėjai kojomis turi liestis, tai yra, tarp vartų negali būti tarpų. Vaikai, pasilenkę į priekį, savo vartus gina rankomis, taip pat rankomis stengiasi įmušti įvartį į kitų vaikų vartus. Kamuolį galima tik ridenti. Jei vaikui įmušamas įvartis, vaikas užpakaliu atsisuka į rato vidurį. Žaidžiama toliau. Laimi tas futbolininkas, kuris liko stovėti į rato vidurį veidu. Galima žaidimą baigti likus 2-3 geriausiems žaidėjams. Po žaidimo vaikai susėda ratu, nusiramina ir būtinai padėkoja vienas kitam už linksmai praleistą laiką kartu.
Reikalingos priemonės	Vidutinio dydžio kamuolys

ŽAIDIMO VAIKAMS APRAŠAS

Žaidimo pavadinimas	LINKSMUOLIS
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Daiva Keliačienė, vyresniosios ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis“ Rasa Šimėnienė, vyresniosios ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis“
Data	2020 m. lapkričio mėn.
Tikslas	Kurs smagią ir draugišką grupės atmosferą
Skirta (vaikų amžius)	5-6 metų amžiaus vaikams
Priemonės/žaidimo aprašymas ir sudėtis	Vaikai susėda puslankiu. Į priekį pakviečiamas savanoris, norintis pradėti žaidimą ir būti pirmuoju linksmintoju. Vaikas įvairiais būdais – gestais, dainomis, garsais, pasakojimais – mėgina prajuokinti kitus žaidimo dalyvius. Susijuokęs vaikas tampa linksmintoju, o ankstesnis linksmintojas sėdasi į naujojo linksmintojo vietą. Po žaidimo aptariami žaidimo įspūdžiai, aiškinama vaikams, kad kiekvienas iš jų yra nepakartojamas ir unikalus. Vaikai paskatinami padėkoti vienas kitam už linksmai praleistą laiką kartu.
Reikalingos priemonės	-

ŽAIDIMO VAIKAMS APRAŠAS

Žaidimo pavadinimas	PŪKINĖ KĖDUTĖ
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Daiva Keliačienė, vyresniosios ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis“ Rasa Šimėnienė, vyresniosios ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis“
Data	2020 m. lapkričio mėn.
Tikslas	Kels savivertę, mokysis sakyti malonius žodžius (komplimentus).
Skirta (vaikų amžius)	4-6 metų amžiaus vaikams
Priemonės/žaidimo aprašymas ir sudėtis	Vaikai susėda puslankiu, priešais pastatomas sėdmaišis – tai „pūkinė kėdutė“. Nepermatomame maišelyje vaikams duodama paliesti tai, kas yra jo viduje (ten yra plunksnos). Kai vaikai atspėja kas slepiasi maišelyje, gali iš jo pasiimti po vieną plunksną. Vaikai skatinami perbraukti plunksna per rankas, veidą, kaklą. Klausiama jų nuomonės: ką jie jaučia, kokią emociją sukelia jiems plunksnos prisilietimas. Vyksta diskusija apie pojūčius. Vaikų klausiama, kas jų nuomone dar gali suteikti malonių pojūčių. Komplimentai! Malonūs žodžiai! Pagyrimai! Pasiūloma išbandyti malonių žodžių sukeliamus pojūčius. Savanoris sėdasi ant pūkinės kėdutės. Vaikai turi pasakyti po vieną komplimentą ar pagyrimą vaikui, sėdinčiam ant pūkinės kėdutės. Pagirtasis padėkoja už gražius žodžius, sėda ant pūkinės kėdutės ir pakviečia tą vaiką, kurio komplimentas jam buvo maloniausias. Žaidžiama tol, kol visi vaikai pasėdi ant pūkinės kėdutės. Po žaidimo būtina dar karta akcentuoti, kad komplimentai žmonėms yra labai malonūs, todėl reikia juos kuo dažniau sakyti vienas kitam.
Reikalingos priemonės	Sėdmaišis, plunksnos.

ŽAIDIMO VAIKAMS APRAŠAS

Žaidimo pavadinimas	VARDŲ ŽAIDIMAS
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Daiva Keliačienė, vyresniosios ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis“ Rasa Šimėnienė, vyresniosios ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis“
Data	2020 m. spalio mėn.
Tikslas	Mokysis grupės vaikų vardus, kurs draugišką grupės atmosferą.
Skirta (vaikų amžius)	3-5 metų amžiaus vaikams
Priemonės/žaidimo aprašymas ir sudėtis	Vaikai sustoja ratu. Skaičiuotės pagalba išrenkamas vaikas, kuris užrištomis akimis, palietus rate stovintį draugą, turės jį apibūdinti ir atspėti jo vardą. Vaikai sustoja ratu. Skaičiuotės pagalba išrenkamas vaikas, kuriam užrišamos akys. Priešais jį pasodinamas kitas vaikas, kurį draugai turi apibūdinti (charakteris, būdo bruožai, išorė) Vaikas užrištomis akimis turi atspėti, apie kokį draugą čia kalbama.
Reikalingos priemonės	Skarelė, kėdė.

UŽSIĖMIMŲ VISAI ŠEIMAI APRAŠYMAS

Savęs pažinimas

Tikslas: padėti vaikams išmokti pažinti, reikšti, suvokti savo jausmus ir emocijas.

Tema	Priemonės	Aprašymas
MŪSŲ JAUSMAI	Piešimo priemonės. Vaikas gali rinktis iš tų, ką turi namuose. Balto popieriaus lapas. Įvairūs namuose esantys žurnalai.	Paprašoma savo vaiko nupiešti žmones, išgyvenančius įvairius jausmus - *laimingą berniuką, išsigandusią mergaitę, piktą vyrą, nuliūdusią moterį*... Vaikas taip pat gali paieškoti skirtingus jausmus išgyvenančių žmonių nuotraukų žurnaluose. Tuomet užduodami klausimai apie tuos piešinius arba nuotraukas: *Kaip tu manai, kodėl tas berniukas jaučiasi laimingas? Kodėl ši moteris nuliūdusi? Ar tu kada nors buvai supykęs?...* Šis žaidimas žaidžiamas ir tada, kai vaikas jaučiasi prislėgtas. Piešimas padeda vaikams išreikšti savo jausmus ir skatina juos kalbėti
MAN SVARBŪS ŽMONĖS	Piešimo priemonės. Balto popieriaus lapas.	Paprašoma savo vaiko nupiešti žmones, kurie jam padėtų, jei jis būtų susirūpinęs, išsigandęs ar jam reikėtų pagalbos. Šie piešiniai pakabinami ant sienos. Paprašoma vaiko paaiškinti, kodėl kiekvienas iš šių žmonių jam yra svarbus ir kaip jie prireikus galėtų padėti. Taip pat galima prisiminti situaciją, kurioje vaikui reikėjo pagalbos, arba sugalvoti, kokioje situacijoje jos galėtų reikėti. Paklausiama vaiko, į kurį iš šių svarbių žmonių jis kreiptųsi tuo atveju.
STEBUKLINGAS MANO PAGALBININKAS	Pokalbio metu vaikas gali turėti mėgstamą žaisliuką.	Maži vaikai dažnai keičia draugus ir gerai žino, ką reiškia, kai draugas nebenori su jais žaisti. Kalbama su savo vaiku apie tuos atvejus, kai jis jautėsi vienišas ir atstumtas, paklausiama, ką jis darė, kad pasijustų geriau. Paskatinama jį sugalvoti daugiau būdų padėti sau, pavyzdžiui, padainuoti savo mėgstamą dainelę, apsikabinti savo meškiuką, pažaisti su mėgstamu žaislu, pagalvoti ką nors malonaus. Galbūt kartu galima sugalvoti, kas nuramintų vaiką, kai jis jaučiasi vienišas, - tai galėtų būti turima nuotrauka, mažas žaisliukas ar netgi koks nors stebuklingas žodis. Šis pratimas ypač naudingas, jei vaikas jaučiasi vienišas ir atstumtas.
MŪSŲ JAUSMŲ DIENORAŠTIS	Piešimo priemonės. Vaikas gali rinktis iš tų, ką turi namuose. Balto popieriaus lapas. Įvairūs namuose	Visą savaitę kas vakarą tėvai ir vaikas turi atskleisti vienas kitam po vieną jausmą, kurį patyrė tą dieną. Tą jausmą galima pavaizduoti piešiniu, užrašymu nesudėtingais žodžiais arba žurnaluose randamos nuotraukos, kuriose vaizduojami tą patį jausmą išgyvenantys žmonės. Tai padeda vaikams suprasti, kad mūsų jausmai keičiasi – kartais jaučiamės nuliūdę, o kartais – linksmi. Būtų visai smagu pažaisti. Kažkas suvaidina tuos jausmus ir pažiūri, ar kitas žmogus atspės, koks jausmas vaizduojamas.

	esantys žurnalai.	
ŠIANDIEN AŠ JAUČIUOSI...		Prisėdama kartu su savo vaiku. Ir tėvai, ir vaikas turi prisiminti vieną tą dieną įvykusį gerą ir vieną blogą dalyką. Abu papasakoja, kaip tada jautėsi ir kodėl taip jautėsi. Kalbant apie blogąjį dalyką, aiškiai pasakoma, kas daroma, kad pasijustumėme geriau. Galima padėti savo vaikui galvoti apie galimus sprendimus: *Kas dar būtų galima padaryti, kad pasijustum geriau?* Šis pratimas labai tinka prieš miegą. Svarbu, kad ne tik būtų klausoma savo vaiko, bet ir kalbama apie jausmus.
REPORTAŽAS APIE MANE	Popierius, pieštukai.	Susėdama ratu ir kiekvienas pasirenka vieną šeimos narį, apie kurį norėtų daugiau sužinoti ar išsiaiškinti jo pomėgius. Nupiešiamas savo pasiriktas šeimos narys, piešdami paimamas interviu vienas iš kito. Klausimai galėtų skambėti taip: *Apie ką dažniausiai svajoji?; Ko labiausiai bijai?; Kas norėtum būti?...* Baigus piešti piešiniai parodomi visai šeimai, taip kiekvienas jį pristato ir žaidimas tęsiamas ieškant bendrumų.
MANO KETVERTUKAS	Popieriaus lapas.	Šiuo žaidimu mokoma išreikšti jausmus žodžiais ir be jų. Susėdama ratu. Kiekvienas šeimos narys gauna po lapą, kuriame pavaizduotos figūros. Figūrų veido išraiškos rodo pagrindinius keturis jausmus - *džiaugsmas, liūdesys, pyktis ir baimė.* Lapų galai užlenkiami galuose ir padaromas keturkampis, kuris pastatomas ant žemės. Visi vaikštinėdami aplink keturkampį, renkasi figūrą, kuri geriausiai apibūdina jo dabartinę savijautą.

Savęs valdymas

Tikslas: padėti valdyti jausmų ir emocijų išraišką, plėtoti savitvardos įgūdžius, būti atsakingam už savo elgesį ir veiksmus.

Tema	Priemonės	Aprašymas
IŠPILDYK KITO NORĄ		Visa šeima susėda ratu. Sėdintis kairėje išsako norą, pageidavimą sėdinčiam dešinėje. Pvz.: *nusišypsok, pasakyk kitam komplimentą, prajuokink visus, suplok 5 kartus ir t. t*. Žaidžiama, kol norus išsako ir išpildo visi šeimos nariai. Pageidavimai turi būti nesudėtingi ir realiai išpildomi. Svarbu pasitelkti fantaziją ir išmonę, ir nepamiršti pasidžiaugti, padėkoti už išpildytą norą. Po žaidimo aptarti, kokias visi patyrė emocijas. Akcentuojama, kad malonu atsižvelgti ne tik į savo, bet ir kito norus.
JEI MANO JAUSMAS BŪTŲ SPALVA	Spalvotas ir baltas popierius, guašas, ar akvarelė, teptukai. Galima įsijungti ramią, atpalaiduojančią muziką.	Kiekvienas šeimos narys pasirenka spalvotą popieriaus lapą, kuris atitiktų jo jausmą arba piešia pasirinkta spalva. Paaiškina kitiems, kodėl tą spalva atitinka jo jausmą, kaip jis jaučiasi šiuo metu ir kodėl. Įvardina savo jausmą.
AŠ - ORO BALIONAS	Balionai	Kartu su vaiku pripučiamas oro balionas, tada lėtai išleidžiamas oras. Atidžiai stebima, kaip iš baliono išeina oro srovė. Tada paprašoma vaiko tapti oro balionu: tegul jis įtraukia per nosį į plaučius kuo daugiau oro, o tada jį išleidžia – lėtai ir tolygiai. Tegul vaikas papasakoja apie situacijas, kuriose jis jaučiasi oro balionu – kai jį perpildo emocijos, kai tiesiog sprogsta nuo pykčio, nuoskaudos arba neapykantos. Pučiamas balionas, kol jis susprogs. Pasiūloma vaikui sudėtingose situacijose atlikti pratimą *Aš – oro balionas*. Tuomet vėl pakartojama lėto kvėpavimo praktika.
JEI MANO JAUSMAS BŪTŲ GYVŪNAS		Visi po vieną suvaidina gyvūną, kuris atitiktų išgyvenamą jausmą šiuo metu. Kiti šeimos nariai tegul spėja koks gyvūnas buvo pavaizduotas. Paaiškinama, kodėl buvo pasirinktas būtent šis gyvūnas ir kaip jis atspindi jaučiamą dabartinį jausmą. Įvardinama jausmas. *Kodėl taip jaučiatės? Ką daryti, kad jaustumėtės geriau?*

JEI MANO JAUSMAS BŪTŲ GARSAS	Namuose esantys muzikos instrumentai, grotuvas, įvairūs daiktai	Visi po vieną savo jausmą išreikškia kokiu nors garsu, atitinkančiu išgyvenamą jausmą šiuo metu. Pvz.*: galima garsiai suploti, tyliai pašnibždėti, padainuoti, patrepsėti ir t. t.* Paaiškinama kodėl pasirinktas toks garsas ir kaip jis atspindi išgyvenamą dabartinį jausmą. Įvardinamas jausmą. Kodėl taip jaučiatės? Ką daryti, kad jaustumėtės geriau?

Socialinis pažinimas

Tikslas: ugdyti gebėjimą pažvelgti iš kito asmens perspektyvos, rodyti rūpestį ir gebėti kurti abipusę vertę komunikacijoje

Tema	Priemonės	Aprašymas
EMOCIJŲ GĖLĖS	Popierius, spalvos, žirklės	Kiekvienas šeimos narys piešia gėlę, stengdamasis nupiešti ją tokią, kokios nuotaikos jis pats. Spalvindamas spalvą renkasi pagal nuotaiką. Nupiešęs iškerpa. Ant didelio lapo visi suklijuoja savo gėles, prieš tai papasakodami apie savo nuotaiką, kodėl... Pamažu išaugs emocijų gėlynas. Galima palikti vietos, vėliau papildyti.
PRATĘSK PASAKOJIMĄ	Kamuoliukas	Visi šeimos nariai susėda ratu. Pasakojimą pradeda pasirinktinai (kam linksma, kam liūdna...), rankose laikydamas kamuoliuką. Pasakęs keletą sakinių, kamuoliuką perduoda kitam. Pasakojime siūloma panaudoti raktinius žodžius: *piktas, liūdnas, linksmas, nustebęs, mandagus, paslaugus, rūpestingas...*Pasakojimą galima užrašyti ir sukurti knygą.
AŠ BŪSIU TAVIMI		Užsiėmimas gali trukti valandą ar... ištisą dieną. Žaisti galima beveik visada - užtenka susikeisti vaidmenimis veikiant ką nors įprasto, ką nors kasdieniško namų ruošoje. Galima atkartoti būdingus ar net ydingus šeimos nario bruožus. Taip pat galima pasikeisti drabužiais...Stengiamasi kuo geriau atgaminti šeimos nario balsą, kurs parodijuojamas, atkartojami elgsenos įpročiai. Ypač gera proga pasijuokti iš visų ir visko, pirmiausia iš savęs ir suprasti, kad visi esame skirtingi.

Santykių kūrimas

Tikslas: lavinti gebėjimą bendrauti ir bendradarbiauti, kurti ir išlaikyti teigiamus tarpusavio santykius.

Tema	Priemonės	Aprašymas
ĮVARDINK EMOCIJĄ	Popieriaus lapas, pieštukas, dėžutė	Ant lapelių nupiešiamos įvairios emocijos ir sudedamos į dėžutę, kepurę ar krepšelį. Traukiamas lapelis ir veido išraiška bandoma nupieštą emociją pavaizduoti, suvaidinti. Kiti šeimos nariai turi ją atspėti. Kita žaidimo versija – bandyti atspėti emocijas ne iš veido išraiškos, o iš balso tono. Pabandoma pasakyti tą pačią frazę, pavyzdžiui, *Ateik pas mane* liūdnai, linksmai, piktai, išdidžiai, droviai, pavydžiai ir pan. – lai kiti įvardina, ką jaučia sakytojas. Vėliau susikeičiama vaidmenimis
NUPIEŠK VEIDUKĄ	popierius, pieštukai ir žaidimų kauliukas	Susitariama, kokią veido dalį kas piešia, kai iškris tam tikras taškų skaičius. Pavyzdžiui: *1 – veido forma, 2 – burna, 3 – akys, 4 – antakiai, 5 – nosis, 6 – plauk*ai. Tada iš eilės, kiekvienas meta kauliuką ir piešia. Laimės tas, kuris nupieš daugiausiai veidų su skirtingomis išraiškomis (galima nusistatyti ir tam tikrą laiko tarpą, pavyzdžiui, laimėtojas renkamas po 10 minučių žaidimo).
NUOTRAUKŲ KALEIDOSKOPAS	Įvairūs žurnalai, žirklės, klijai, popieriaus lapas.	Piešiniuose emocijas galima pavaizduoti labai išraiškingai, tad vaikui jas suprasti yra lengviau, nei nuskaityti iš žmonių veidų. Tai emocijų atpažinimas nuotraukose. Tam labai tinka žurnalai. Užrašoma ant lapo keletas emocijų, o vaikas lai suranda jas atitinkančias nuotraukas žurnale, iškerpa ir priklijuoja. Dar vienas žaidimo variantas – pasiūloma vaikui iškirpti daug įvairių nuotraukų iš žurnalų ir sugrupuoti jas į malonias ir nemalonias emocijas, vėliau bandyti apibūdinti kiekvieno nuotraukoje vaizduojamo žmogaus emociją.
ŠEIMOS TEATRAS	Žaislai, popierius, žirklės, spalvoti pieštukai.	Išsirenkama su vaiku pasaką ir pabandoma ją suvaidinti. Personažus galima nusipiešti ir išsikirpti iš popieriaus arba panaudoti namie esančius žaislus. Prieš vaidinimą labai svarbu aptarti ne tik siužetą, bet ir herojų charakterius. Pasirenkama gerai vaikui žinoma pasaka ir prieš vaidinimą aptariama: *kokiu balsu kalbės personažas, kaip jis jausis, ko bijos ir pan.* Pavyzdžiui, pakalbama, *kaip jautėsi Raudonkepuraitė pamačiusi vilką? Išsigando? Nustebo? Elgėsi drąsiai?* Paprašoma vaiko parodyti šias emocijas. Parepetavus vaidinti bus lengviau. Tokie nesudėtingi vaidinimai bei pasakų interpretacijos vaikui padeda išgyventi daugybę situacijų, patirti platų spektrą emocijų, *pasimatuoti* jas ir išmokti suprasti bei valdyti.

Atsakingas sprendimų priėmimas

Tikslas: ugdyti gebėjimą išmintingai spręsti problemas, numatyti pasekmes, priimti teisingus sprendimus.

Tema	Priemonės	Aprašymas
SAVAITĖS HEROJUS	Indelių ar maišelių tiek, kiek yra šeimos narių. Herojaus pliusai (akmenukai, kamšteliai, kaštonai, pupelės...) Karūna (iš popieriaus).	Šeimos nariai aptaria, kokie yra geri darbai, kokių taisyklių ir susitarimų laikysis namuose. Kiekvieną vakarą aptariama, kas yra vertas šios dienos herojaus pliuso ir įdeda į jo indelį. Pliusai renkami visą savaitę, savaitgalį – suskaičiuojami. Laimėtojas tampa *Savaitės herojumi*, jam uždedama karūna. Visi šeimos nariai pildo laimėtojo norus ir užgaidas, kurios turi būti prieš tai aptartos ir patvirtintos šeimos rate.
TYLOS VARPELIS	Varpelis	Susėdama ratu, laikomasi didesnio atstumo. Pasiimamas varpelis. Pasiklausoma jo skambėjimo, aptariama, ką primena šis garsas, kam galima jį panaudoti. Tada perduodamas vienas kitam varpelis taip, kad jis nesuskambėtų. Galima, prieš perduodant varpelį, sugalvoti užduotį: *pašokti, nunešti į kitą kambarį ir sugrįžti, pralįsti pro kliūtį...* Pagrindinė sąlyga – netrikdyti tylos.

6. PATARIMAI IR METODINĖS REKOMENDACIJOS

Savęs pažinimo sritis (savimonės kompetencija)

Temos	**Tikslas**	**Raktiniai žodžiai (tikslams numatyti)** **KOMPETENCIJOS**	**Priemonės ir literatūra**
Kas aš esu?	Mokysis suprasti save, tyrinės savo jausmų raišką.	Tikslus savęs suvokimas; Tikslus savo jausmų atpažinimas ir įvardijimas; Savo stipriųjų ir silpnųjų pusių atpažinimas; Pasitikėjimas savimi; Savarankiškumas; Gebėjimas išsikelti realius tikslus; Dvasingumas; Teigiamas mąstymas; Aktyvus veikimas.	**Ugdomosios priemonės:** *Emociukai;* *Emocijų kopėtėlės;* *Nuotaikų dėlionė;* *Emocijų kamuoliukai.* **Knygos:** MANCINI, P., de LEONE. L., *Atverk ir sužinok. Jausmai*; ŽUTAUTĖ, L. *Kakės Makės atradimai. Emocijos.* **Užsiėmimai visai šeimai:** *Mūsų jausmai;* *Man svarbūs žmonės;* *Stebuklingas mano pagalbininkas;* *Reportažas apie mane.*
Emociuko valandėlės	Nagrinėdami emocijas susipažins ir atpažins savo stipriąsias ir silpnąsias puses.		**Ugdomosios priemonės:** Dėlionė *Emociukas;* *Emocijų laikrodis. Kaip aš jaučiuosi;* *Spalvų monstriuko kamuoliukai.* **Žaidimai:** *Žaidimas Atspėk emociją* **Knygos:** ŽUTAUTĖ, L. *Kakės Makės atradimai. Emocijos;* ŽUTAUTĖ, L. *Kakės Makės atradimai. Emocijos. Užduotys* **Užsiėmimai visai šeimai:** *Mūsų jausmų dienoraštis.*
Mano jausmų vaivorykštė	Gebės atpažinti ir įvardinti savo jausmus.		**Ugdomosios priemonės:** *Emocijų rinkinukas;* *Pirštuotos nuotaikos;* *Spalvoti emociukai*. **Žaidimai:** *Jausmų kubas*; *Namų teatras.* **Knygos:** BALTUŠKAITIENĖ. Š., *Kaip zuikis jausmus pažino;* CHIEN CHOW CHINE. A.,

			Mano jausmai. Vienaragis Gastonas MORONEY. T., *Kai supykstu*; MORONEY. T., *Kai myliu;* MORONEY. T., *Kai esu laimingas.* **Užsiėmimai visai šeimai:** *Šiandien aš jaučiuosi;* *Mano ketvertukas.*

Savęs valdymo sritis (savitvardos kompetencija)

Temos	**Tikslas**	**Raktiniai žodžiai (tikslams numatyti)**	**Priemonės ir literatūra**
Kaip išreikšti jausmus?	Gebės valdyti, kontroliuoti jausmų ir emocijų išraišką. Plėtos savimonės ir savitvardos įgūdžius.	Impulsyvumo kontrolė; Streso valdymas; Emocijų valdymas; Motyvacija ir disciplina; Tikslų nusistatymas ir siekimas; Organizuotumas	**Ugdomosios priemonės:** *Emocijų laikrodis;* *Kaip aš jaučiuosi?;* *Emocijų teptukai.* **Žaidimai:** *Nuotraukų kaleidoskopas*, *Sukurk emociją.* **Knygos:** CHIEN CHOW CHINE, A. *Mano jausmai. Vienaragis Gastonas* **Užsiėmimai visai šeimai:** *Jei mano jausmas būtų spalva;* *Jei mano jausmas būtų garsas;* *Jei mano jausmas būtų gyvūnas.*
Aš noriu!	Motyvuotai, disciplinuotai sieks asmeninių tikslų.		**Ugdomosios priemonės:** *Grupės taisyklės* **Žaidimai:** *Veidrodėli, veidrodėli, kokia mano nuotaikėlė* **Video medžiaga:** Edukacinė laida vaikams. *Jausmai ir emocijos* *https://www.youtube.com/watch?v=tyWKo_DrajY* **Užsiėmimai visai šeimai:** *Išpildyk kito norą*
Stop! Palauk!	Valdys stresines situacijas, impulsyvumą, elgsis organizuotai.		**Ugdomosios priemonės:** *Emocijų kamuoliukai;* *Pykčio kilimėlis*. **Žaidimai:** *Palauk savo eilės* “**Video medžiaga:** Filmukas *Didžiausias draugas;* Edukacinis filmukas *Kodėl muštis negerai. Ką pasakė Kakė Makė?:*

			https://www.youtube.com/watch?v=hkpAureNt8k **Užsiėmimai visai šeimai:** *Aš - oro balionas*

Socialinio pažinimo lavinimas sritis (socialinio sąmoningumo kompetencija)

Temos	**Tikslas**	**Raktiniai žodžiai (tikslams numatyti)**	**Priemonės ir literatūra**
Aš toks – tu kitoks!	Gebės į situaciją pažvelgti iš kito žmogaus perspektyvos ir užjausti kitus.	Gebėjimas pažvelgti iš kito asmens perspektyvos; Empatija; Socialinės įvairovės pripažinimas; Atsakomybė už kitus; Kitų gerbimas; Pagalba kitiems.	**Ugdomosios priemonės:** *Emocijų termometras;* *Emocijų dėžutės.* **Video medžiaga**: Filmukas apie draugystę *https://www.youtube.com/watch?v=ue3MBwXgDQ4&list=PL7wh9jEfZvc4ZCsS-DwJZPVozNJwR3d8Q* **Žaidimas:** *Nuotraukų kaleidoskopas* (žr. skyriuje naudota literatūra - žaidimai Nr.3); **Knygos:** GLIORI, D. *Mylėsiu tave, kad ir kas nutiktų;* WECHTEROWICZ, P., DZIUBAK, E. *Apkabink mane.* **Užsiėmimai visai šeimai:** *Aš būsiu tavimi.*
Labas man ir labas tau	Gebės kurti abipusę vertę komunikacijoje.		**Ugdomosios priemonės :** *Akmenukų pasaulyje* **Žaidimai** : *Radau žaidimų draugą* **Užsiėmimai visai šeimai:** *Pratęsk pasakojimą*
Kaip jaučiasi kitas?	Ugdys gebėjimą pajausti, gerbti ir rodyti rūpestį kitais.		**Ugdomosios priemonės :** *Spalvoti emociukai.* **Žaidimai :** *Mergaitės emocijos;* *Emocijų kamuoliukai.* **Knygos:** ŽUTAUTĖ L. *Kakė Makė ir draugystės šluota.* **Užsiėmimai visai šeimai:** *Emocijų gėlės.*

Santykių kūrimo įgūdžių formavimas (tarpusavio santykių kūrimo įgūdžių kompetencija)

Temos	**Tikslas**	**Raktiniai žodžiai (tikslams numatyti)**	**Priemonės ir literatūra**
Aš draugauju	Lavins gebėjimą kurti ir išlaikyti tarpusavio santykius.	Tarpusavio santykių kūrimas ir išlaikymas; Bendradarbiavimas; Mokėjimas spręsti konfliktus; Gebėjimas tarpininkauti konfliktuose; Atsispyrimas neigiamai įtakai ir santykių išsaugojimas; Gebėjimas ieškoti pagalbos; Tarnavimas bendruomenei.	**Ugdomosios priemonės:** *Šypsniukas;* *Mergaitės emocijos;* **Žaidimai:** *Draugystės rankytės:* *Vardų žaidimas;* *Radau žaidimų draugą!*. **Video medžiaga:** Filmukas *Obuolių maišas* https://www.youtube.com/watch?v=6wCe3iGXfsY. **Knygos**: BRUCE, E. *Atsiprašau* ; BRUCE, E. *Prašau;* BRUCE, E. *Ačiū.* **Užsiėmimai visai šeimai:** *Nuotraukų kaleidoskopas;* *Nupiešk veiduką.*
Suaugusieji ir aš	Pasitikės suaugusiais ir gebės ieškoti pagalbos.		**Ugdomosios priemonės:** *Spalvų monstriuko kamuoliukai* **Knygos:**, ABROMAVIČIUS, S. *Gerumo pamokėlės* ; WECHTEROWICZ, A.; DZIUBAK, A. *Apkabink mane.* **Žaidimai:** *Draugystės rankytės;* **Užsiėmimai visai šeimai:** *Šeimos teatras;* *Man svarbūs žmonės;* *Nuotraukų kaleidoskopas.*
Draugystės medis	Mokysis tarpininkauti sprendžiant konfliktus.		**Ugdomosios priemonės:** *Linksmas-liūdnas.* **Žaidimai:** *Pūkinė kėdutė.* **Knygos:** ŽUTAUTĖ, L**.** *Kakė Makė ir draugystės šluota;* BALTRUŠAITIENĖ, Š. *Kaip zuikis jausmus pažino.* **Užsiėmimai visai šeimai:** *Nupiešk veiduką;*

			Radau žaidimų draugą. **Video medžiaga**: Filmukas *Didžiausias draugas* *https://www.youtube.com/watch?v=ue3MBwXgDQ4&list=PL7wh9jEfZvc4ZCsS-DwJZPVozNJwR3d8Q*
Gerumo spindulėlis	Gebės suprasti aplinkinių jausmus ir bendradarbiauti**.**		**Ugdomosios priemonės:** *Šypsniukas;* *Akmenukų pasaulyje.* **Žaidimai:** *Aš ir mes* **Užsiėmimai visai šeimai:** *Įvardink emociją* **Knygos:** WECHTEROWICZ, A.; DZIUBAK, A. *Apkabink mane;* BALTRUŠAITIENĖ,Š. *Kaip zuikis jausmus pažino.*

Atsakingų sprendimų priėmimo skatinimas

Temos	**Tikslas**	**Raktiniai žodžiai (tikslams numatyti)**	**Priemonės ir literatūra**
Grupės taisyklės	Išmoks priimti išmintingus sprendimus ir nustatyti taisykles numatydami pasekmes.	Problemos identifikavimas; Situacijos analizė; Išmintingų sprendimų priėmimas; Veiksmas, numatant pasekmes; Asmeninės, socialinės, moralinės atsakomybės prisiėmimas.	**Ugdomosios priemonės:** MAINELIENĖ, A; BRISKMANIENĖ, J. *Gero elgesio taisyklės* *Antistresinė dėžutė* **Knygos**: NEKROŠIUS, J. *Gero elgesio ABC* **Užsiėmimai visai šeimai:** *Savaitės herojus*
Aš elgiuosi atsakingai	Mokysis išmintingai spręsti problemas.		**Ugdomosios priemonės:** GUDELIENĖ, E. *Atpažink jausmus.* *https://www.sviesa.lt/leidiniai/atpa-ink-jausmus-kortel-s-99* **Žaidimai:** *Linksmas – liūdnas* **Užsiėmimai visai šeimai:** *Tylos varpelis* **Knygos**: KOROLAINEN, T; RONNS, T. *Katulis ir pykčio maišelis* BALTRUŠAITIENĖ, Š. *Kaip zuikis jausmus pažino*

Saugau save ir kitus	Atpažins tinkamus ir netinkamus veiksmus, numatys pasekmes, priims išmintingus sprendimus.		**Knygos:** VAINILAITIS, M. *Ežio namas* CHIEN CHOW CHINE, A. *Mano jausmai“* **Žaidimai:** *Linksmas- liūdnas.*

7. LITERATŪROS SĄRAŠAS

LITERATŪRA MOKYTOJAMS

1. BURVYTĖ, Sigita. *Sumanioji edukacija vaikų žaidimuose.* Vaikų ugdymas. 2019 m., 148 p.
2. ČEKUOLIENĖ, Edita. *Augi(ni)mo psichologija. Alma litera, 2014m., 392 p.*
3. DALE, Carnegie. *Kaip atsikratyti nerimo ir pradėti gyventi*. Eugrimas, 2017. 324 p.
4. DR.DAN, Kidlon, DR. MICHAEL, Thomson. *Augant Kainui*. Vaga, 2016. 376 p.
5. DREIKURS,Rudolf, SOLTZ, Vicki. *Laimingi vaikai. Iššūkis tėvams.* Vaga, 2017m., 352 p.
6. ELAINE N., Aron. *Intin jautrus asmuo*. Sofoklis, 2020. 352 p.
7. FABER, A. ir MAZLISH, E. *Kaip kalbėti su vaikais, kad jie klausytų ir kaip klausyti, kad vaikai kalbėtų.* Vaga, 2018. 336 p.
8. FILLIOTAZ, Isabelle . *Viską išbandžiau. Priešgyniavimas, ašaros ir įniršio priepuoliai.* Baltos lankos, 2017.172 p.
9. FOSSLIEN, Liz, WEST DUFFY, Mollie. *Emocijos.* Alma littera, Vinius. 2020. 301 p.
10. GABRIELLE, Bernstein. *Maži stebuklai.* Alma littera, Vinius, 2015. 264 p.
11. J. SIEGELIS, Danielis, PAYNE BRYSON, Tyne. *Auklėjimas be dramų.* Vaga, 2015. 304 p.
12. KURIENĖ, Aušra. *Kaip užauginti žmogų*. Alma littera, Vinius, 2016. 224 p.
13. MACKESY, Charlie. *Berniukas, kurmis, lapė ir arklys.* Alma littera, Vinius. 2020. 128 p.
14. N. ARON, Elaine. *Itin jautrus vaikas. Sofoklis,* 2020. 416 p.
15. NEKROŠIUS, Juozas. *Gero elgesio ABC.* Ramduva. 2011. 56 p.
16. NÚRIA, Roca. *Baimė. Nuo bailumo iki drąsos*. Šviesa, 2004. 35 p.
17. OAKLANDER, Violet. *Langas į vaiko pasaulį. V. Oaklander,* 2007. 310 p.
18. W.GREENE, Ross. *Nevaldomų vaikų nebūna: kai vaikas – it tiksinti bomba.* VAGA, 2017. 272 p.
19. WOLFGANG, Goebel, MICHAILA Glockler. *Padėkime augti. Sveikas ir saugus vaikas nuo kūdikystės iki brandos.* Asociacija "Paramos Valdorfo pedagogikai bendrija", 2015. 620 p.

LITERATŪRA VAIKAMS

1. AURELIE, Chien. Chow. Chine. *Mano jausmai*. Baltos lankos, 2019. 96p.
2. AURELIE, Chien. Chow. Chine. *Vienaragis Gastonas. Kaip elgtis, kai užvaldo įvairios emocijos.* Baltos lankos, 2019. 96p.
3. BALTRUŠAITIENĖ, Šarūnė. *Kaip zuikis jausmus pažin*o. 2017. 48p.
4. BRUCE, Emili. *Atsiprašau* . Kaunas, 2018. 12p.
5. BRUCE, Emili. *Ačiū*. Kaunas, 2018. 12p.

6. BRUCE, Emili. *Prašau*. Kaunas, 2018. 12p.
7. GLIORI, Debi. Mylėsiu tave, kad ir kas nutiktų, Baltos lankos, 2019. 29 p.
8. JÓNSDÓTTIR, Áslaug, GÜETTLER, Kalle, HELMSDAL, Rakel. Mažasis Pabaisiukas sako Ne !. Burokėlis, 2014. 32 p.
9. KOROLAINEN, Tuula, RONNS Christel. *Katulis ir pykčio maišelis*. Vilnius, 2017. 28 p.
10. KUDREVIČĖ, Indrė, JONYNIENĖ, Jolita. *Mano svajonių ir emocijų knyga*. Asmeninio augimo akademija, 2017. 160 p.
11. LLENAS, Ana. *Spalvų monstriukas*. 2016. 44 p.
12. MANCINI, Paolo ir LEONE, de Luca. *Atverk ir sužinok. Jausmai*. Alma littera, Vilnius, 2019. 10 p.
13. MOLL, Ernas. *Šiaušiukai*. 2019. 32p.
14. MOORE-MALINOS, Jenifer. *Mano jausmai. Ką jie reiškia*. Alma littera, Vilnius, 2018. 96 p.
15. MORONEY, Trace. *Kai jaučiuosi geras, Kai jaučiuosi piktas, Kai jaučiu pavydą, Kai jaučiuosi laimingas.* Baltos lankos, 2019. 20 p.
16. MORONEY, Trace. *Kodėl myliu draugus.* 2014. 24 p.
17. NÚÑEZ PEREIRA, Cristina, R. VALCÁRCEL, Rafael. *Pasakyk, ką jauti. Emocijų knyga.* Alma littera, 2017. 96 p.
18. ROCA, Nuria. *Jausmai: nuo nevilties iki laimės.* Šviesa, 2004. 35 p.
19. VALERIE, Thomas ir KORKY, Paul. *Katino Vilburo jausmų knygelė*. 2014. 12p.
20. WECHTEROWICZ, Przemyslaw, DZIUBAK, Emilia. *Apkabink mane*. Vilnius, 2018. 35 p.
21. ŽELVYS, Rimantas. *Aš esu aš. Psichologijos ABC/SMALSUTIS.* Vyturys. 1990. 24 p.
22. ŽUTAUTĖ, Lina. *Kakė Makė ir draugystės šluota*. Alma littera, Vilnius. 2019. 36p.
23. ŽUTAUTĖ, Lina. *Kakės Makės atradimai. Emocijos*. Alma littera, Vilnius, 2018. 14p.

INTERNETINIŲ ŠALTINIŲ NUORODOS

SEMINARAI, PASKAITOS

1. ARVASEVIČIUS, Vaidas. Kaip auginti laimingus vaikus [interaktyvus]. [žiūrėta 2019 m. gruodžio 13 d.]. Prieiga per internetą: https://www.youtube.com/watch?v=t8zTENrfCpE&t=2805s
2. Vilnos vėlimas šlapiuoju būdu. [interaktyvus]. [žiūrėta 2020 m. sausio 3 d.]. Prieiga per internetą:

https://www.youtube.com/results?search_query=vilnos+v%C4%97limas+%C5%A1lapiuoju+b%C5%ABdu

3. MARKUCKIENĖ, Silvestra. Apie vaikų pyktį [interaktyvus]. [žiūrėta 2020 m. kovo 20 d.]. Prieiga per internetą: https://www.pedagogas.lt/mokymas/apie-vaiku-pykti-2474.html#201679
4. BANEVIČIUS, Lukas. Streso valdymo būdai, patarimai ir kasdienės praktikos. [interaktyvus]. [žiūrėta 2020 kovo 20 d.]. Prieiga per internetą: https://www.facebook.com/groups/233811434421277/
5. LUKOŠEVIČIUS, Rytis. Emocijų paleidimo technika. [interaktyvus]. [žiūrėta 2020 m. sausio 10 d.]. Prieiga per internetą: https://www.youtube.com/watch?v=iHBDEAZ-2DE
6. LUKOŠEVIČIUS, Rytis. Kas yra nuoskaudos ir kaip jas paleisti?[interaktyvus]. [žiūrėta 2020 m. sausio 17 d.]. Prieiga per internetą: https://www.youtube.com/watch?v=iWPc3F82pj8
7. BANEVIČIUS, Lukas. Streso valdymo būdai, patarimai ir kasdienės praktikos. [interaktyvus]. [žiūrėta 2020 m. gegužės 19 d.]. Prieiga per internetą: https://www.facbook.com/groups/233811434421277
8. PAKALNIŠKIENĖ, Rasa. Kaip ugdyti savo socialinį-emocinį intelektą? [interaktyvus]. [žiūrėta 2020 m. gegužės 25 d.]. Prieiga per internetą: https://facebook.com/dovile.naujokaite.3/videos/10217233032320904/
9. Dėstytojų kavinė. Streso valdymas. [interaktyvus]. [žiūrėta 2020 m. birželio 10 d.]. Prieiga per internetą:
10. https://www.youtube.com/watch?v=Ka68o397WBE
11. Trys trūkumai iš kurių kyla visos neramios mintys bei sunkios emocijos. Savivertė. [interaktyvus]. [žiūrėta 2020 m. birželio 15 d.]. Prieiga per internetą: https://www.youtube.com/watch?v=sPIKj8o71fk
12. STANKIUVIENĖ, Aušra. Streso valdymas. Tu tai gali. [interaktyvus]. [žiūrėta 2020 m. birželio 17 d.]. Prieiga per internetą: https://www.youtube.com/watch?v=q-ePgm_MFbY
13. KARMAZA, Evaldas. Vaiko motyvacijos skatinimas. [interaktyvus]. [žiūrėta 2020 m. birželio 18 d.]. Prieiga per internetą: https://www.youtube.com/watch?v=bkqI3SqTeUU
14. PAKALNIŠKIENĖ, Rasa. Kaip ugdyti savo socialinį-emocinį intelektą?. [interaktyvus]. [žiūrėta 2020 birželio 18 d.]. Prieiga per internetą: https://www.facebook.com/dovile.naujokaite.3/videos/10217233032320904
15. „Ugdymo meistrai“. Kaip socialinis emocinis ugdymas veikia švietime? [interaktyvus]. [žiūrėta 2019 m. gruodžio 6 d.]. Prieiga per internetą: https://www.youtube.com/watch?v=uTvPEWMy44k.

16. KVĖDERIENĖ, Rasa. Socialinio-emocinio ugdymo programų įtaka vaiko kompetencijų ugdymui. [interaktyvus]. [žiūrėta 2020 m. sausio 24 d.]. Prieiga per internetą: https://lvjc.lt/media/files/Rasa_Kvederien%C4%97.pptx.
17. LAPAŠINSKIENĖ, Erika ir kt.. Respublikinis ikimokyklinio ugdymo pedagogų forumas. Socialinis-emocinis ugdymas ir vaiko patirtis lauko aplinkoje. [interaktyvus]. [žiūrėta 2020 m. sausio 31 d.]. Prieiga per internetą: https://lvjc.lt/forumo-pranesimai/.
18. VIGELIENĖ, Rita. Respublikinis ikimokyklinio ugdymo pedagogų forumas. Emocijos ir jausmai: jų raiška bei įtaka sveikatai. [interaktyvus]. [žiūrėta 2020 m. sausio 10 d.]. Prieiga per internetą: https://lvjc.lt/forumo-pranesimai/.
19. Tarptautinės mokslinės praktinės konferencijos medžiaga: [interaktyvus]. [žiūrėta 2020 m. gegužės 25 d.]. Prieiga per internetą:
20. https://kaunokolegija.lt/2017%20m.%20JVMF%20konferencija.pdf
20. Socialinis emocinis ugdymas. SEU gairės. Situacijos, rodiklių analizė: [interaktyvus]. [žiūrėta 2020 m. gegužės 14 d.]. Prieiga per internetą:
21. https://lvjc.lt/media/files/SEU_gaires_TqofBT6.pdf
21. Psichologo patarimai. Padėkime augti (2016.03.20). [interaktyvus], [žiūrėta 2020 m. rugsėjo 17d.]. Prieiga per internetą:
22. https://www.youtube.com/watch?v=zMJqf9pab1w&ab_channel=Padekimeaugtilaida

STRAIPSNIAI

1. BRAZIENĖ, J. Mažų vaikų emocijos – mįslė, kurią svarbu įminti visiems tėvams [interaktyvus]. [žiūrėta 2019 m. gruodžio 20 d.]. Prieiga per internetą: https://www.ikimokyklinis.lt/index.php/straipsniai/tevams/mazu-vaiku-emocijos-misle-kuria-svarbu-iminti-visiems-tevams/2618
2. DELFI.lt. Vaikų emocijos prieš tėvų kantrybę: išlikti ramiems padės keli paprasti dalykai [interaktyvus]. [žiūrėta 2019 m. gruodžio 20 d.] .Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/seima/psichologija/vaiku-emocijos-pries-tevu-kantrybe-islikti-ramiems-pades-keli-paprasti-dalykai.d?id=81955521
3. Psichoterapija.jums. Apie pyktį. [žiūrėta 2020 m. kovo 13 d.]. Prieiga per internetą: http://www.psichoterapija-jums.lt/Straipsniai-apie_pykti.htm
4. DELFI TV Gyvai: socialinis emocinis ugdymas — dar viena populiari sąvoka ar būtinybė? [interaktyvus]. [žiūrėta 2019 m. gruodžio 20 d.].

Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/video/aktualijos/delfi-tv-gyvai-socialinis-emocinis-ugdymas-dar-viena-populiari-savoka-ar-butinybe.d?id=80271961.

5. WHITWORTH, Laura ir kt. Bendravimo įgūdžiai. Jų tobulinimas. [interaktyvus]. [žiūrėta 2020 m. vasario 28 d.]. Prieiga per internetą: https://mokslai.lietuviuzodynas.lt/psichologija/bendravimo-igudziai-ju-tobulinimas.
6. LIUBARTIENĖ, Irma ir kt. Socialinių emocinių kompetencijų lavinimas ugdymo įstaigoje. [interaktyvus]. [žiūrėta 2020 m. vasario 14 d.]. Prieiga per internetą: https://dramblys.lt/articles/socialiniu-emociniu-kompetenciju-lavinimas-ugdymo-istaigose2.
7. Straipsnis „Tavo vaikas“. 6 žaidimai su vaikais, kurie padeda jiems atpažinti ir įvardinti emocijas. [interaktyvus], [žiūrėta 2020 m. rugsėjo 1 d.]. Prieiga per internetą: https://www.tavovaikas.lt/lt/lavinimas-ir-ugdymas/g-54404-6-zaidimai-su-vaikais-kurie-padeda-jiems-atpazinti-ir-ivardinti-emocijas
8. RUŽELIENĖ, Inga . Pasvalio Lėvens pagrindinės mokyklos spec. Pedagogė „Pozityvus bendravimas su vaiku“. [interaktyvus], [peržiūrėta 2020 m. rugsėjo 7 d.]. Prieiga per internetą: http://www.levuopasvalys.lt/images/Bendri_dokumentai/spec_ped/Pozityvus_bendravimas_su_vaiku.pdf
9. Straipsnis specialistams. Ikimokyklinis.lt. [interaktyvus]. [žiūrėta 2020 m. rugsėjo 17 d.]. Prieiga per internetą: https://www.ikimokyklinis.lt/index.php/straipsniai/specialistams/socialiniu-emociniu ikimokyklinio-amziaus-vaiku-igudziu-lavinimas/14217
10. Straipsnis „Socialinis emocinis ugdymas - šių dienų būtinybė“. [interaktyvus]. [žiūrėta 2020 m. spalio 6 d.]. Prieiga per internetą: https://www.svietimonaujienos.lt/socialinis-ir-emocinis-ugdymas-siu-dienu-butinybe/
11. Straipsnis „Vaikai mokosi pažinti jausmus. „Kimoči“ ugdymo programos įgyvendinimas“. [interaktyvus]. [žiūrėta 2020 m. spalio 29 d.]. Prieiga per internetą: https://www.svietimonaujienos.lt/vaikai-mokosi-pazinti-jausmus-kimochi-ugdymo-programos-igyvendinimas/
12. Respublikinio ikimokyklinio ugdymo pedagogų forumo lektorių pranešimai „Socialinis emocinis ugdymas darželyje: iššūkiai ir galimybės“. [interaktyvus]. [žiūrėta 2020 m. birželio 1,2 d.]. Prieiga per internetą https://lvjc.lt/forumo-pranesimai/
13. VALIČKIENĖ, Raimonda. Ugdymo įstaigų žingsniai tvaraus ir nuoseklaus socialinio emocinio ugdymo link [interaktyvus]. [žiūrėta 2021 m. kovo 2 d.]. Prieiga per internetą: https://www.svietimonaujienos.lt/ugdymo-istaigos-zingsniai-tvaraus-ir-nuoseklaus-socialinio-emocinio-ugdymo-link/

INTERNETINĖS NUORODOS Į ŽAIDIMUS

1. *Atspėk emociją.* Prieiga per internetą: https://www.tavovaikas.lt/lt/lavinimas-ir-ugdymas/g-54404-6-zaidimai-su-vaikais-kurie-padeda jiems-atpazinti-ir-ivardinti-emocijas
2. *Jausmų kubas.* Prieiga per internetą: https://www.tavovaikas.lt/lt/lavinimas-ir-ugdymas/g-54404-6-zaidimai-su-vaikais-kurie-padeda-jiems-atpazinti-ir-ivardinti-emocijas
3. *Nuotraukų kaleidoskopas.* Prieiga per internetą: https://www.tavovaikas.lt/lt/lavinimas-ir-ugdymas/g-54404-6-zaidimai-su-vaikais-kurie-padeda-jiems-atpazinti-ir-ivardinti-emocijas
4. *Namų teatras.* Prieiga per internetą: https://www.tavovaikas.lt/lt/lavinimas-ir-ugdymas/g-54404-6-zaidimai-su-vaikais-kurie-padeda-jiems-atpazinti-ir-ivardinti-emocijas
5. MAINELIENĖ*, A., BRISKMANTIENĖ, J. Gero elgesio taisyklės.*

Prieiga per internetą: https://www.patogupirkti.lt/knyga/Gero-elgesio-taisykles.html

8. PRIEDAI

UŽDUOTIS
Pabaikite emocijų seką

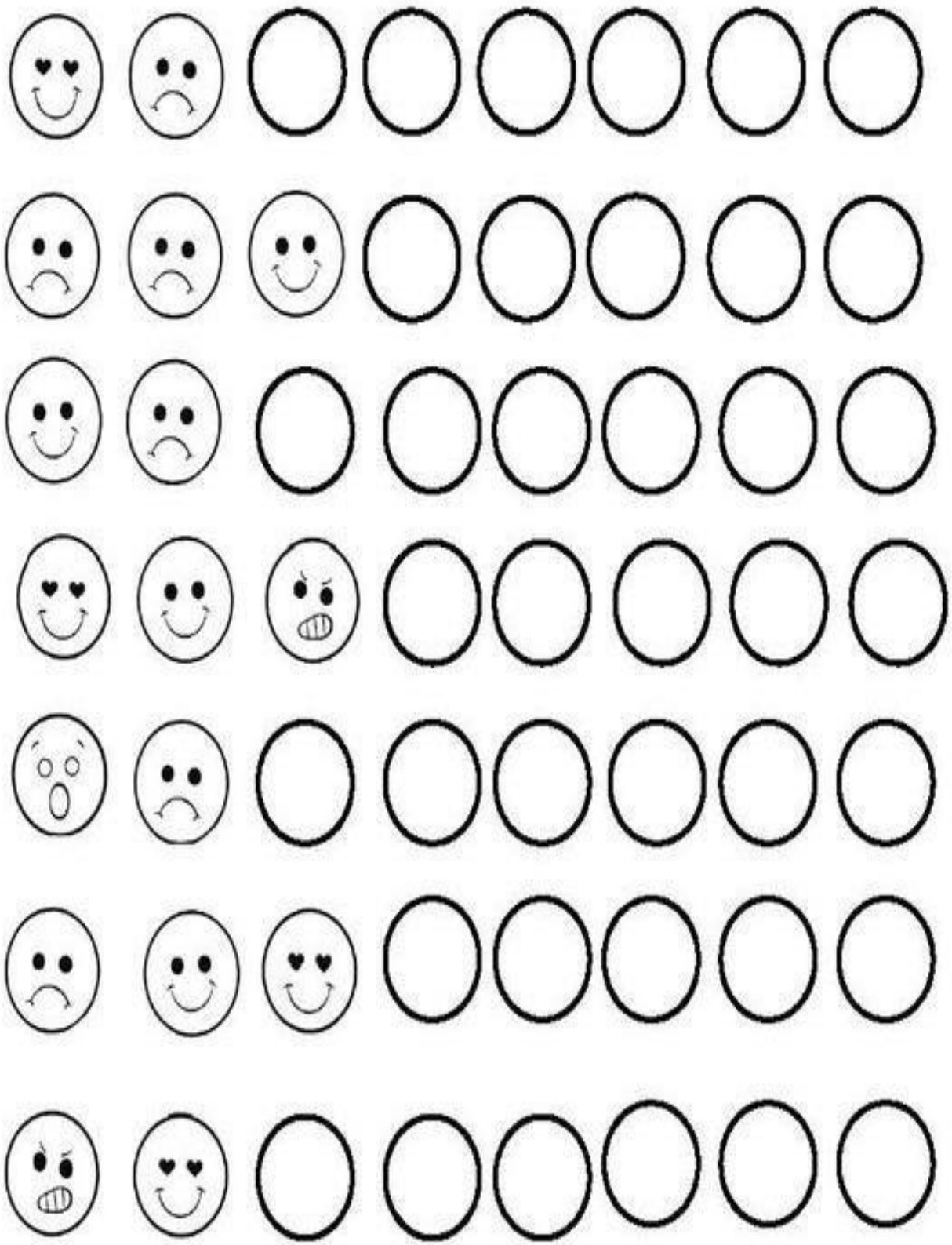

UŽDUOTIS
IŠKIRPKITE LAPO APAČIOJE ESANČIUS VEIDUKUS, SUKLIJUOKIT Į TINKAMAS VIETAS.

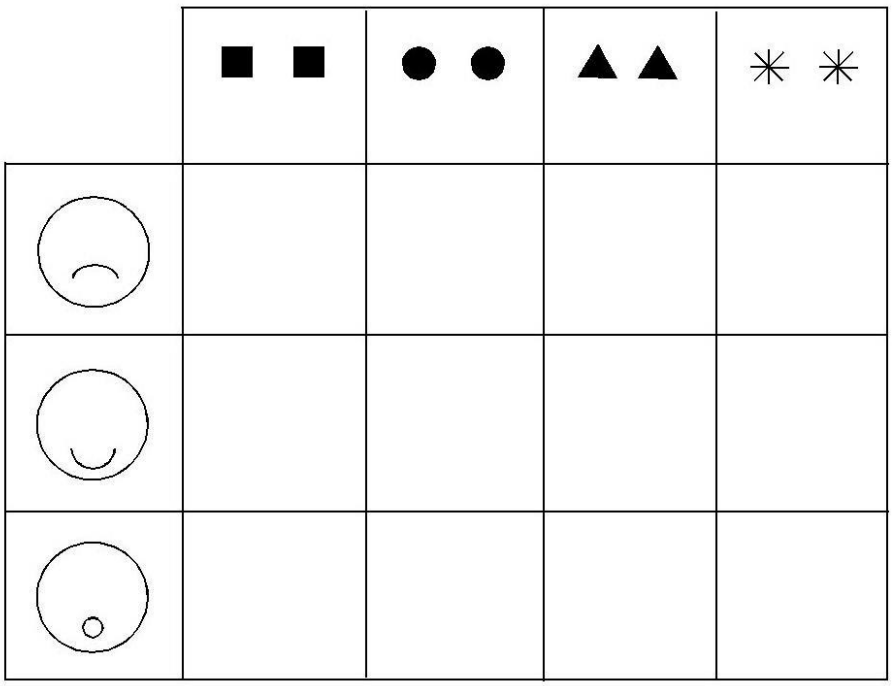

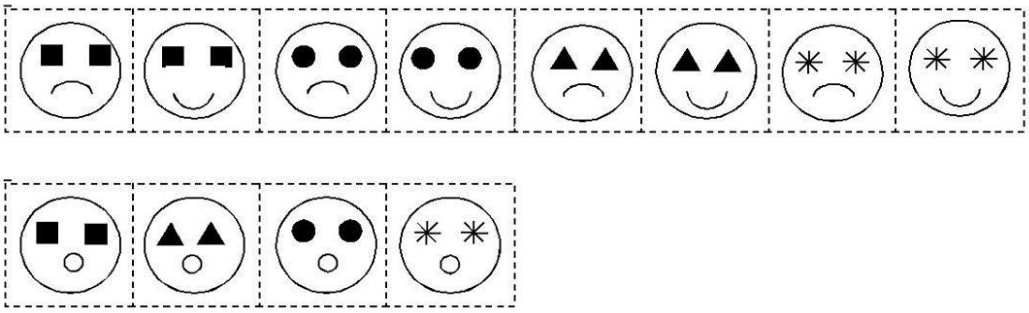

UŽDUOTIS

NUSPALVINKITE EMOCIJŲ VEIDUKUS SKIRTINGOMIS SPALVOMIS, KURIAS PASIRINKOTE.

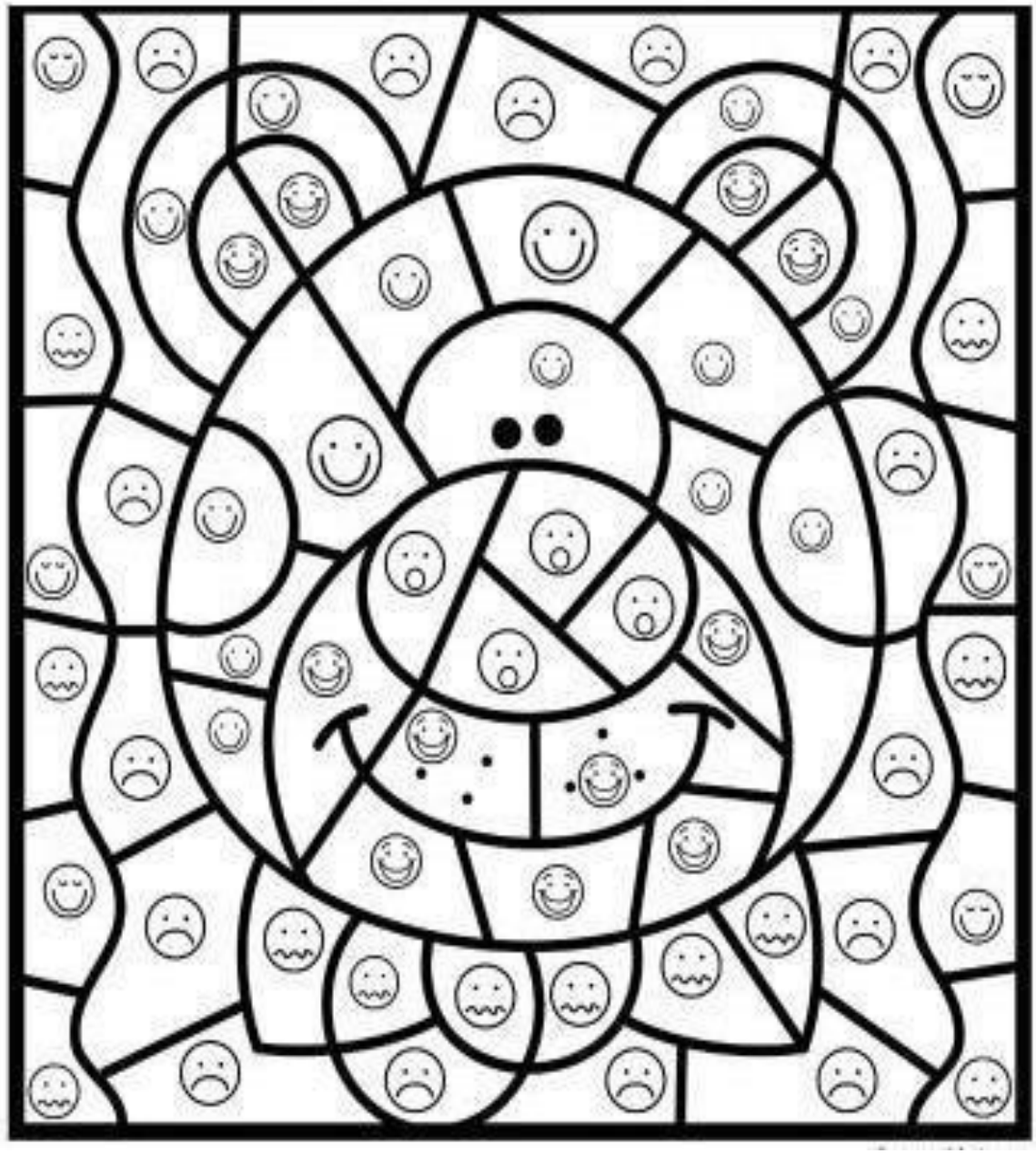

UŽDUOTIS

JEI TINKA Į LANGELĮ NUPIEŠK ☺ ARBA ☹ VEIDUKĄ.

UŽDUOTIS

SUJUNKITE PAVEIKSLĖLĮ SU EMOCIJA.